

KALAALLIT NUNAANNI KISITSISIT

2020

Kalaallit Nunaanni kisitsisit 2020 • Aappassaanneerluni saqqummersitaq

Saqqummersitsinermi piffissaliussaq: Maaji 2020 • Naqitikkat amerlassusaat: 1.000

Naatsorsueqqissaartarfimmit saqqummersitaq • Oqa.: +299 34 57 70 • Fax: +299 34 57 90 • stat@stat.gl • www.stat.gl

Aaqqissuisut: Bolatta Vahl aamma Naduk Kleemann, Naatsorsueqqissaartarfik

Ilusilersuisoq: Nuisi • Naqiterisoq: DAMgrafisk

© Naatsorsueqqissaartarfik 2020. Atuagassiamik ilaarsineq pisinnaavoq najoqqutamut innersuussinikkut.

ISBN: 978-87-998113-5-9

EAN: 9788798678786

ISSN: 1602-5709

IMARISAA

5	Kalaallit Nunaat – Nunarsuarmi qeqertat annersaat	23	Inuussutissarsiorneq
6	Politikkikkut aqutsineq	24	Inuussutissarsiutit aaqissuussaannerat
7	Innuttaasut	25	Aalisarneq
8	Nuuttarnerit	27	Piniarneq
9	Toqusut inunngortullu	28	Nunalerineq
10	Peqqinnissaq	29	Takornariaqarneq
12	Ilaqutariit inoqutigiillu	31	Isertitat
13	Ilinniartitaaneq	32	Akit
15	Isumaginninnermut tunngasut	33	Nunanik allanik niueqateqarneq
16	Pinerluttuliortarneq	34	Pisortat aningaasaqarnerat
17	Piorsarsimassuseq	35	Nuna tamakkerlugu naatsorsuutit
18	Silap pissusaa	37	Kisitsisit pingaarnerit
20	Assartuineq angallasserlu	39	Kalaallit Nunaat pillugu annertunerusumik paasissutissat
21	Suliffeqarnermi pissutsit		

Ilisarnaatinut nassuiaatit

- 0
- . Nalunaarsorneqarsinnaanatik kisitsisitaqarsinnaanngitsut
- 0 Uuttuutip atorineqartup affaanit mikinerusoq
- ... Paasissutissaqanngitsut
- * Kisitsisaagallartut imaluunniit missingersuut
*Aningaasat annertussusaanni tamani qallunaat
koruunii atorineqarput (DKK).*

Kalaallit Nunaanni innuttaasut, 1. januuari 2020-mi

KOMMUNE KUJALLEQ

Narsaq	1.346
Igaliku	21
Qassiarsuk	34
Narsarsuaq	123
Qaqortoq	3.050
Saarloq	21
Egalugaarsuit	49
Qassimiut	20
Nanortalik	1.185
Aappilattoq	100
Narsarmijit	66
Tasiusaq	53
Ammassivik	32
Alluitsup Paa	202

KOMMUNEQARFIK SERMERSOOQ

Nuuk	18.326
Qeqertarsuatsiaat	169
Kapisillit	52
Paamiut	1.308
Arsuk	73
Tasiilaq	1.985
Sermiligaaq	209
Isertoq	64
Kulusuk	241
Tiileqilaaq	96
Kuummiut	248
Ittoqqortoormiit	345

QEQQATA KOMMUNIA

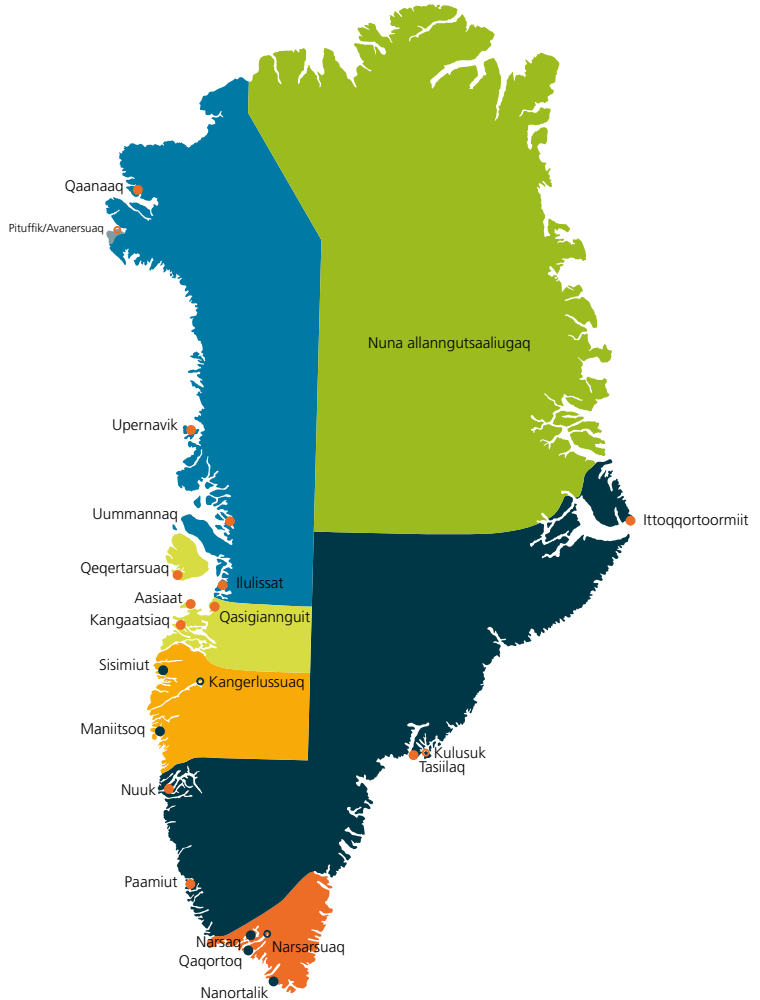
Sisimiut	5.582
Itilleq	89
Sarfannnguit	96
Kangerlussuaq	508
Maniitsoq	2.534
Atammik	196
Napasog	80
Kangaamiut	293

KOMMUNE QEQTALIK

Aasiaat	3.069
Akunnaaq	66
Kitsissuarsuit	50
Qasigiannnguit	1.081
Ikamiut	86
Qeqertarsuaq	839
Kangerluk	11
Kangaatsiaq	520
Attu	203
Iginniarfik	76
Niaqornaarsuk	249
Ikerasaarsuk	90

AVANNAATA KOMMUNIA

Qaanaaq	646
Savissivik	55
Siorapaluk	43
Qeqertat	23
Upernavik	1.092
Upernavik Kujalleq	201
Kangersuatsiaq	130
Aappilattoq	149
Tasiusaq	252
Nuussuaq	181
Kullorsuaq	453
Naajaat	49
Innaarsuit	180
Nutaarmiut	43
Ikerasaarsuk	2
Uummannaq	1.407
Niaqornat	35
Qaarsut	174
Ikerasak	233
Saattut	226
Ukkusissat	154
Illorsuit	0
Nuugaatsiaq	0
Ilulissat	4.670
Oqaatsut	29
Qeqertaq	114
Saqqaq	132
Ilimanaq	53

Illoqarfiit nunaqarfiillu avataanni 207
Allaffissornikkut inoqarfiit 12

KALAALLIT NUNAAT

Nunarsuarmi qeqertat annersaat

Kalaallit Nunaat Amerika Avannarliup nunavissuani inissisi-mavoq. Nunarsuarmi politikikkut ingerlaaseq Europami ator-neqartoq atorlugu politikikkut aqutsisoqarpoq. Kalaallit Nunaata 81 pct.-ia sermimik qalligaavoq, Sibiriallu arfinile-rarterutaatut angitigisumi nunami innuttaasut katillugit 56.000-iinnaapput. Nunap annerpaartaa inoqanngitsuummat inuit eqimassusiat nunarsuarmi appasinnerpaaq tamaaniip-poq. Sikoqannginnersat kisiisa kisissagaanni kvadratkilo-meterimut ataatsimut inuit 0,3-ginnaapput.

Naalagaaffeqatigiinnerup iluani Kalaallit Nunaat namminer-sortutut inissisimavoq. 1721-mi Kalaallit Nunaat Qallunaat Nunaannit nunasiaataalerpoq, 1953-imi Qallunaat Nunaanni amtinngorpoq 1979-imilu Namminersorneruneg pilersinne-qarpoq. Namminersornerq ulloq 21. juuni 2009-mi atuutsinne-galerpoq.

Kalaallit Nunaat Danmarki peqatigalugu 1973-imi EU-mut ilaasortanngorpoq. 1982-imili taasisitsereernerup kingorna 1985-imi Kalaallit Nunaat EU-mi ilaasortaajunnaarpoq, ilaasor-tanngoqqinganilu.

Kalaallit Nunaata annerpaartaa masarsuuvoq qeriuannartog sunnerneqarsimanngitsorlu. Illoqarfiit nunaqarfiillu tamarmik sineriammi inissisimapput. Illoqarfiit akornanni aqqusineqan-ngilaq, angalanerillu tamarmik timmisartumik umiarsuarmil-luunniit pisarput. Innuttaasut amerlanersaat kimmuat sineris-sap kujasissuani najugaqarput. Tassaniipportaaq illoqarfiit pi-ngaarnersaat Nuuk 18.000-it missaannik inoqartoq.

Kalaallit Nunaat nammineq erfalasoqarlunilu frimærkeqarpoq, namminerli pappiaqqanik aggornerinilluunniit aningaasaate-qanngilaq. Qallunaat koruunii (DKK) atorneqarput.

Erez Marom - Visit Greenland

Siorapaluk tassaavoq nunarsuarmi ukioq kaajallal-lugu inoqarfiusartut avannarpasinnerfaat. Kalaallit Nunaanni avannamut kimmukanneq Qalasersuaq Avannarlermit 1.400 kilometeriinnarnik ungasis-suseqarluni inissisimavoq. Qaqqat portunersaat, Gunnbjørn Fjeld, 3.700 meterinik portutigaaq Kalaallillu Nunaata Kangiani inissisimalluni.

POLITIKKIKKUT AQUTSINEQ

Naalakkersuisut kiisalu Inatsisartut 31-nik ilaasortaqtartut illoqarfiit pingaarnersaanni Nuummi inissisimapput. Naalakkersuisut siulittaasuut "Naalakkersuisut Siulittaasuannik" taaneqartarpoq. Naalakkersuisunilu ilaasortat sinneri "Naalakkersuisunik" taaneqartarlutik.

Ukiut sisamakkaarlugit Inatsisartunut qinersisoqartarpoq. Qinigassanngortittoq partiimik tunuliaqutaqarluni imaluunniit attaviitsut qinigassanngortissinnaavoq. Ilaasortanngortut D'Hondts-imik kisitseriaaseq atorlugu naatsorsorneqartarput. Qinersereernerup kingorna Inatsisartuni Naalakkersuisunut ilaasortat nutaat kiisalu Naalakkersuisut Siulittaasuut nutaaq toqqarneqartarput.

Inatsisartunut qinersineq, 24. aprili 2018

	Qinersisut	Pct.	Qinigaasut	Arnat qinigaasut
Partiit	29.003	100,0	31	12
Atassut	1.730	5,9	2	-
Demokraatit	5.712	19,5	6	3
Inuit Ataqtigiiit	7.478	25,5	8	5
Siumut	7.957	27,2	9	3
Nunatta Qitornai	1.002	3,4	1	-
Partii Naleraq	3.931	13,4	4	-
Suleqatigiissisut	1.193	4,1	1	1

Najoqqutaq: Qinersinermi Siulersuisut, Namminersorlutik Oqartussat

Kalaallit Nunaat tallimanik kommuneqarpoq; Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq, Qeqqata Kommunia, Kommune Qeqertalik kiisalu Avannaata Kommunia. Taamatuttaaq kommuneqarfimmi aqutsisunut qinersineq ukiut sisamakkaarlugit pisarpoq. 2018-ip naanerani Kalaallit Nunaanni politikikkut partiit arfineq marluupput. Partiini annerpaat marluk tassaallutik Siumut aamma Inuit Ataqtigiiit.

Naalagaaffeqatigiinnerup iluani Kalaallit Nunaat qallunaat Folketingianni marlunnik ilaasortaataqarpoq. Qallunaallu folketingimut qinersineranni ilaasortat qinerneqartarput. Politikikkut aalajangiussat pillugit ilaatigooarluni inuit taasiinneqartarput. 1979-imi Kalaallit Nunaanni namminersorerunissaq qinerneqarpoq, 2008-milu namminersulernissaq. 1982-imittaaq EU-mi ilaasortaajunnaarnissaq Kalaallit Nunaanni qinerneqarpoq.

Kommunalbestyrelsenut qinersineq, 4. aprili 2017

	Nuna tamakkerlugu	Avannaata Kommunia	Kommune Qeqertalik	Qeqqata Kommunia	Kommuneqarfik Sermersooq	Kommune Kujalleq
Qinersinerit agguataarneri						
Atassut	11,8	16,6	7,7	21,2	7,6	8,6
Demokraatit	8,2	6,7	5,0	-	16,9	-
Inuit Ataqtigiiit	32,4	16,0	44,5	17,4	43,0	33,5
Partii Naleraq	4,6	10,8	0,9	8,3	2,6	-
Siumut	41,5	48,7	40,6	51,7	28,2	56,0

Najoqqutaq: Qinersinermi Siulersuisut, Namminersorlutik Oqartussat

INNUTTAASUT

INUIAASSUSEQ

2020-mi januaarip aallaqqaataani qallunaatut innuttaassuseqanngitsut Kalaallit Nunaanni najugallit 1.246-nik amerlassuseqarput. Taakkunannga 263-it Nunani Avannarlerni allani innuttaassuseqarput.

Kalaallit Nunaanni innuttaasut sineriammi najugaqarput; illoqarfinni nunaqarfinnilu. Missiliorlugu nunap innuttaasuisa 60 pct.-ii illoqarfinni annerni tallimani: Nuummi, Sisimiuni, Ilulissani, Aasianni Qaqortumilu najugaqarput. Innuttaasut amerlanerpaartaat kalaaliupput. Sinnerisa annerpaartaat qallunaajupput, kingullertigulli nunanit tamalaaneerneruleriartorlutik.

1960-ikkut kingorna illoqarfinni innuttaasut amerliartupiloorput, ilaatigut inuit amerlanerulernerannik aammalu nunaqarfinniit illoqarfinnut nuuttarnermik peqquteqartumik. Ukiunilu kingullerni 50-ni ineriartorneq taamatut ingerlarsaarsimavoq.

Innuttaasut najugaqarfii malillugit

	Innuttaasut tamakkerlugit			Kalaallit Nunaanni inunngortut		
	Illoqarfinni	Illoqarfiit avataanni	Katillugit	Illoqarfinni	Illoqarfiit avataanni	Katillugit
2020	48.985	7.096	56.081	43.371	6.818	50.189
2010	47.446	9.006	56.452	41.988	8.374	50.362
2000	45.719	10.405	56.124	39.844	9.679	49.523
1990	44.349	11.209	55.558	36.439	9.837	46.276
1980	37.954	11.819	49.773	31.163	9.934	41.097

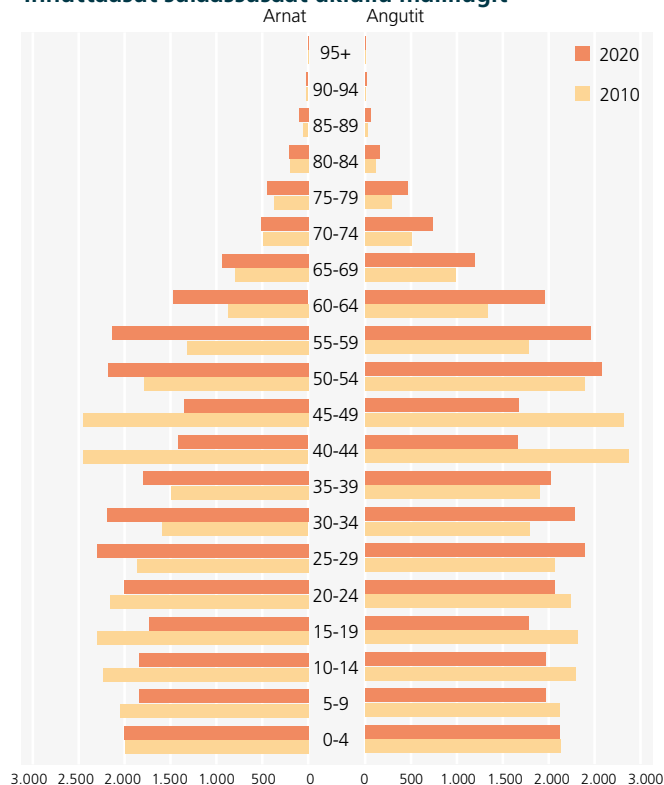
Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/BENST3>

INNUTTAASUT AMERLASSUSISSAAT

2050-ip tungaanut Kalaallit Nunaanni innuttaasut utoqqaaneruleriartussapput. 1960-ikkunni inunngorsimasut amerlasuut taassumalu kingorna kinguaassiortarnerup annikinnerulernerata kingunerisaanik, ukiuni 20-ni tulluuttuni innuttaasut akornanni utoqqaanerusut amerliartulissamata. Kinguaassiortarnermi, toqusoqartarnerani nuuttarnernilu allannngortoqanngippat innuttaasut 50.000-it ataallugit amerlassuseqalernissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Kalaallit Nunaanni angutit amerlanerujussuupput. Angutit Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut, aammalu pingaartumik Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasut akornanni, tassani angutit amerlassusaat 2/3-nik annertussuseqarmata arnallu amerlassusaat 1/3-ulluni.

Innuttaasut suiaassusaat ukiuul malillugit

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/BENST5>

NUUTTARNERIT

Kalaallit Nunaanni innuttaasut amerlassusaannut naleqqiullugu nuuttarnerit annertupput, tamannalu innuttaasut katitigaanerannut annertuumik sunniuteqartarpoq. Nunaqarfinniit illoqarfinnut nuuttarnerit, pingaartumik ukiuni kingullerni 50-ini, ingammik Nuummut, nuuttartut amerlapput.

Nuuttarnerit

	2011	2013	2015	2017	2019
Illoqarfinmi najugaqarfigisami	13.200	14.000	13.791	14.158	13.671
Nunaqarfinmi najugaqarfigisami	1.316	1.219	1.232	993	910
Illoqarfiit akornanni	4.507	4.672	4.875	4.919	5.133
Nunaqarfiit akornanni	370	332	363	417	301
Nunaqarfinmiit illoqarfinnut	1.392	1.272	1.306	1.317	1.224
Illoqarfinmiit nunaqarfinnut	1.124	1.115	1.242	1.082	1.112
Allat	32	56	22	16	9

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/BENBAF2B>

Nunasisartut amerlanersaat Naalagaaffeqatigiinnerup iluani innuttaassuseqarput. Kalaallit Nunaannit imaluunniit Kalaallit Nunaannut nunasisartut. Sulisussanik amigaateqarnermi tikisitanik pisariaqartitsinerup kinguneraa innuttaasut Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasut allamullu nunasiartortut nunasisunit allanit taarserneqaaqqittarnerat. Piffissap ingerlanerani nunasisartut allamullu nunasiartortut amerlassusaat naliigiinnarsimapput, Kalaallilli Nunaanni inunngorsimasunut tamanna atuutingilaq.

Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaannit nuuttarnerit, kisitsisit toqqartukkat

	2011	2013	2015	2017	2019
Nunasisut tamakkerlugit	-159	-447	-511	-449	-300
Nunasisut, katillugit	2.283	2.066	2.186	2.287	2.310
Kalaallit Nunaanni inunngortut	917	975	1.019	1.059	933
Kalaallit Nunaata avataani inunngortut	1.364	1.088	1.158	1.224	1.374
Nunanut allanut nuuttartut, kat.	2.442	2.513	2.691	2.736	2.609
Kalaallit Nunaanni inunngortut	1.220	1.311	1.544	1.373	1.363
Kalaallit Nunaata avataani inunngortut	1.214	1.200	1.144	1.352	1.244

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/BENBBIU2>

NUNANI ALLANI INNUTTAASSUSILLIT

Kalaallit Nunaanni nunanit tamalaaneersut innuttaasut amerliartorput, massakkullu innuttaasut 2,2 pct.-iisa annertussusaannik amerlatigalutik. Taakkunani amerlanerpaallutik Filipinerit, Thailandimeersut kiisalu Islandimiut.

KALAALLIT NUNAANNI INUNNGORTUT DANMARKIMI NAJUGALLIT

2009-mi Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut Danmarkimi najugallit 14.376-iusimapput. 2020-milu 16.770-inut amerleriarsimapput.

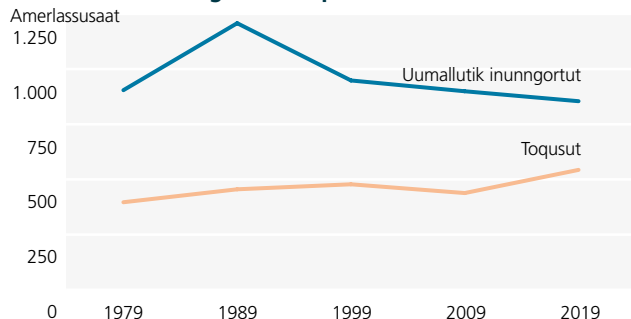
TOQUSUT INUNNGORTULLU

INOORLAANUT ATIT NUANNARINEQARNERPAAT

2019-imi nukappiaqqanut atit
Liam aamma Inuk nuanna-
rineqarnerpaasimapput.
Niviarsiaqqanullu Naja
aamma Nina.

Ukiunut 850-it missaanniittut inunngortarput, 500-llu missaanniittut toqusarput. Angutit arnallu Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut nunarsuup kippasinnerusortaani inunngorsimasunit agguaqatigiissillugu inuuneqqortussusaat sivikinneruvoq. Tamanna toqusoqartarnerata annertussusaanik qaffasissumik, aju-naarnernik imminornernillu peqquteqartumik tunngaveqarpoq.

Uumallutik inunngortut toqusullu

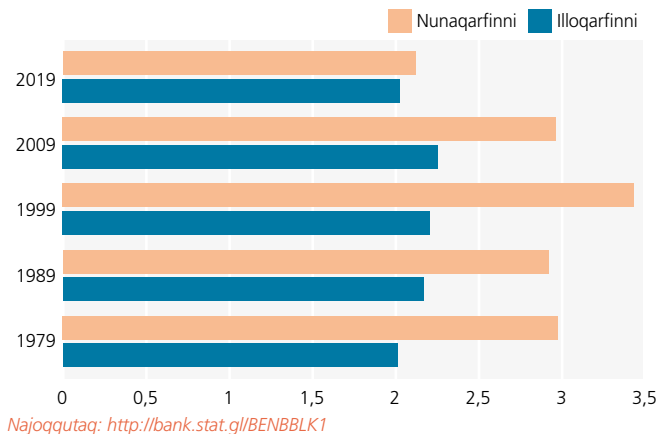

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/BENBBL0> aamma <http://bank.stat.gl/BENBBDM1>

Kalaallit Nunaanni angutit agguaqatigiissillugu 68,3-nik ukioqalernissamik tungaannut uumasarput, arnallu 73,0-inik ukioqalernissamik tungaannut uumasarlutik.

Ukiuni kingullerni qulini kinguaassioartarneq allanngorarsimanngilaq. Illoqarfinni nunaqarfinnilu kinguaassioartarnerup annertussuai assigiinngillat. Nunaqarfinni arnat illoqarfinni arnanit amerlanernik meerartaartarput. Taamaattoq ukiuni kingullerni nunaqarfinni kinguaassioartarnerup annertussusaa appariartuaarsimavoq. 1960-ikkut aallartinneranni meeqqiortoqangaatsiarnera pissutigalungu Peqqinnissaqarfik 1975-imi naartuna-veersaatinik peersitsisarnernillu atuutsisilerpoq. Ulloq manna tikillugu peersitsisartut inunngortunit amerlanerusarput. 1970-ikkut aallartinneranniilli agguaqatigiissillugu arnaq ataseq missiliorlugu 2,1-inik meerartaartarpoq.

Illoqarfinni nunaqarfinnilu arnat kinguaassioartarneri

SIULLERMEERLUNI MEERARTAARTARNEQ

Nunanut Avannarlernut allanut sanilliullugu Kalaallit Nunaanni arnat ukiunik 3-5-inik siusinnerusumik siullermeerlutik meerartaartarput. Kalaallit Nunaanni arnat agguaqatigiissillugu 24,7-inik ukioqarlutik siullermeerlutik meerartaartarput.

PEQQINNISSAQ

Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfik immikkoortunut tallimanut agguarneqarsimavoq. Ilulissani, Aasianni, Sisimiuni, Nuummi kiisalu Qaqortumi qitiusumik napparsimmaveqarpoq. Napparsimmavillu Nuummiittoq, Dronning Ingridip Napparsimmavissua, Kalaallit Nunaanni nuna tamakkerlugu napparsimmaveqarpoq. Nunap ilaani tamani peqqissaaveqarpoq, napparsimmaveqarluni nunaqarfinnilu nakorsiartarfeqarpoq ilaatigut qarasaasiakkut nakorsiartitsiveqartunik. Innuttaasunut najugaqavissunut peqqinnissaqarfiup sullissineri tungaviusumik tamarmik akeqanngillat. Nakorsaatiit allagartalerlugit pisassat naartunaveersaatillu akeqanngillat. Illoqarfinni kigutilleriveqarpoq, najugaqavissunullu kingutilleritinnerit akeqanngillat.

Innuttaasut ilai peqqissaavimmut immikkoortumiluunniit napparsimmavimmut ungasissuni najugaqarput. Napparsimasoqartillugu innuttaasut napparsimmavimmut qaninnerpaamut nakorsiartinneqartarput. Napparsimasut immikkut ittumik katsorsarneqarnissaminnik pisariaqartitsisut, assersuutigalugu kræftertut, Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut Nuummiittumut imaluunniit Danmarkimut katsorsartikkiartortarput. Tassanngaannartumik peruluttoqartillugu aamma Islandimi napparsimmavimmut aallartitsisoqarsinnaavoq. Naartusut ernivissaat qaammammik ataatsimik sioqqullugu illoqarfinnit nunaqarfinniillu mikinerusunit immikkoortumi napparsimmavimmut qaninnermut erniartortinneqartarput. Tamanna anaanaasumut meeraanullu isumannaarsuineq eqqarsaatigalugu najoqqutassanik atuutsinneqalersimasunik peqquteqarpoq.

Toqqutigineqarsimasut

	2013	2014	2015
	— Toqusut amerl. -		
Katillugit	421	442	435
Nappaatiit tuniluuttut	22	12	21
Kræfti	105	109	99
Qinersini stofskiftillu pissusissamisuunnginneranit nappaatiit	11	8	6
Uummaserisarnerit	55	64	55
Timimi kaaviaartunit nappaatiit allat	34	30	34
Anersaartuutini nappaatiit	30	38	41
Nerisat aqqutaanni nappaatiit	17	15	22
Ajunaarnerit	23	15	27
Imminit toqunneq	42	45	32
Toqutaaneq	3	3	3
Toqqutigineqartut allat	79	103	95

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/SUNLDA1>

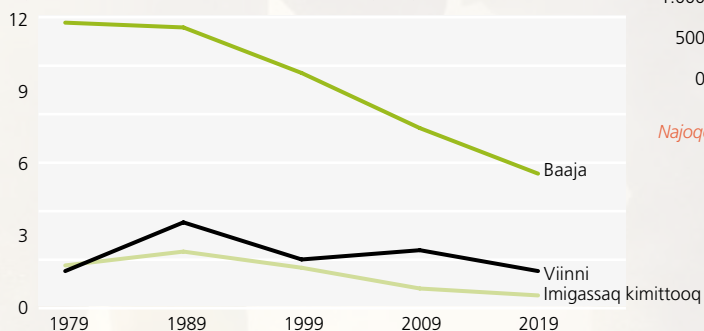
NUNA TAMAKKERLUGU NAPPARSIMMAVIK

Dronning Ingridip Napparsimmavissua Nuummiittoq ulluinnarni SANAmik taaneqartarpoq, 1953-imi tuberkulosemut sanatoriatut sananeqarnikuunera pissutigalugu. 1961-imi nuna tamakkerlugu napparsimmavittut atulersinneqarpoq.

Nunanut Avannarlernut naleqqiullugu Kalaallit Nunaanni tuberkulose 20-riaammik atugaaneruvoq. Nappaatit kinguaas-siutitigut tuniluuttartut malunnartumik atugaanerupput, kræftimillu nappaatillit amerlassusaat Nunani Avannarler-nisulli amerlatigalutik. Ukiunilu kingullerni 25-ni Nunanut Avannarlernut naleqqiullugu imminut toquttarneq 6-7-eri-aammik annertuneruvoq.

Imigassamik eqqussuineq nioqqutissiornerlu

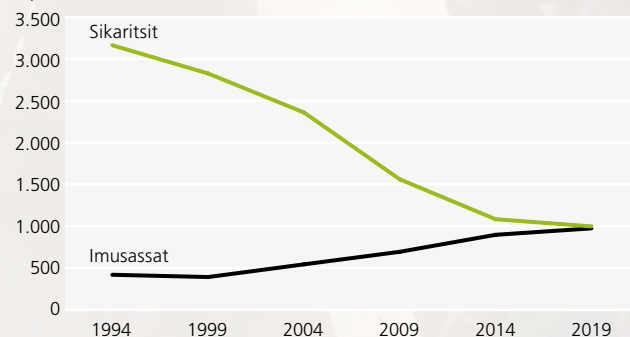
Imigassaq 100 pct.-imik aalakoonartulik liiterinngorlugu 14-ileereersimasumut

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/ALNALK>

Tupanik eqqussuineq

Tupat amerlassusaat 14-ileereersimasumut

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/ALNTOB2>

IMIGASSAMIK TUPAMILLU ATUINEQ

Ukiuni kingullerni 20-ni imigassamik atuineq 35 pct.-imit annertunerusumik apparsima-voq, ullumikkullu Nunani Avannarlerni allani atuineq annertoqatigilersimavaa. Piffissami pi-neqartumi tupamik atuineq aamma 30 pct.-imit annertunerusumik apparsimavoq.

ILAQUTARIIT INOQUTIGIILLU

ULLUTSINNI KISERMAAT

2020-mi 19.557-it kisermaatut inuupput. Taakkulu ukiut 20-t ingerlanerini 16 pct.-inik amerlisimapput.

Ukiuni kingullerni 50-ini Kalaallit Nunaanni ilaqutariit katitigaanerat allanngoriartorsimavoq. Ullumikkut aappariit katissimanngikkaluarlutik inoqatigiikkajuttarput. Inoqutigiinni najugaqatigiit imminnut qanoq atassuteqarnerat ilaqutariit suususaannik aalajangiisuvoq. Kalaallit ilaqutariit tassaapput inoqutigiinni ataatsini inuk ataaseq imaluunniit inuit arlallit aappariittut imaluunniit ilaqutariittut imminnut atassuteqartut.

Nalinginnaasumik ilaqutariit assigiinngitsunut pingasunut imikkoortiterneqarput; aappariinnut, kisermaanut aamma meeqqanut angajoqqaaminni najugaqanngitsunut. Aappariit kisermaallu angajoqqaaminni najugaqartunik meerartaqarlutillu inuusuttortaqarsinnaapput. Ilaqutariinnilu annerpaamik kinguaariit marluusarput. Assersuutigalugu inoqutigiinni ataatsini kinguaariit pingasut ilaqutariinnik marlunnik amerlanerusuniluunniit naatsorsorneqartarput.

Ilaqutariit inoqutigiillu

	2000	2010	2020
———— Ilaqutariit amerlassusaat ————			
18-it inorlugit ukiulik angajoqqaamini najugaqanngitsaq	1.279	1.223	1.115
Kisermaat	16.759	17.906	19.557
Katissimasut	3.694	4.812	5.465
Aappariit	4.460	3.507	2.876
Ineqatigiit	1.987	1.937	1.809
———— Inoqutigiit amerlassusaat ————			
Illoqarfinni	16.837	18.776	19.573
Nunaqarfinni	2.798	2.870	2.550
Savaateqarfinni	50	53	-

* Ukiukitsut angajoqqaaminni najugaqanngitsut tassaapput ilaqtamminni allani, meeqqat angerlarsimaffiini imaluunniit kollegiani najugaqartut.
Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/BENFAM2> aamma <http://BANK.STAT.GL/BENHUS1>

INOQUTIGIIT

Inoqutigiit tassaapput inuit najukkami ataatsimi najugaqatigiit, imminnut qanoq atassuteqarneri apeqqutaatinagu. Inoqutigiinni ataatsini ilaqutariit arlaqarsinnaapput, ilaqutariilli ataatsit inoqutigiinni ataatsinnarni inissisimasinnaapput.

ILINNIARTITAANEQ

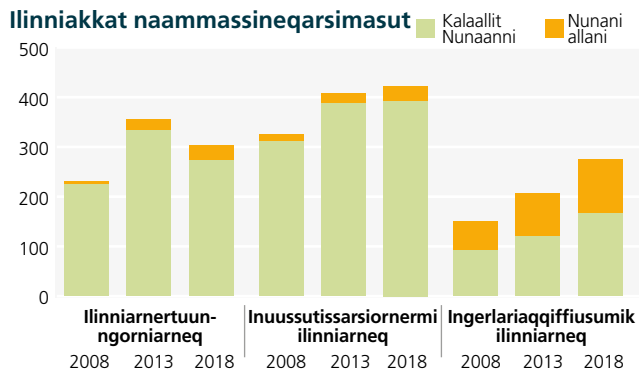
Rebecca Gurtarsen / Vest Greenland

Kalaallit Nunaanni innuttaasut ukiut qulit meeqqat atuarfianni atuarsimasussaataapput. Meeqqat arfinilinnik ukioqaleraangamik atuartunngortarput. Nunaqarfinni minnerusuni meeqqat 8.-10. klasserniarlutik illoqarfimmut qaninnermut nuukkajuttarput. 1. klassimiit qallunaatut atuartitsisoqartarpoq, tuluttullu atuartitsineq aamma klassini nukarlerni aallartinneqartarluni. 10.klassimik naammassinnereernerup kingorna atuartut affaasa missaanniittut Kalaallit Nunaanni Danmarkimiluunniit ukiumik ataatsimik sivisussuseqartumik efterskolernermik ingerlatsisarput. Atuartut arfineq-marluugaangata ataaseq kisimi inuusuttunut ilinniartunngortarput toqqaannartumik ingerlaqqittarpoq.

Inuusuttut amerlasuut inuusuttunut ilinniartunngortarput aallartitsiniarlutik illoqarfimmut allamut nuuttarput. Illoqarfiit sisamat ilinniartunngortarfeqarput, inuusutissarsiornermilu ilinniartunngortarfeqarput inuusutissarsiornermi ilinniakkat amerlanerpaat ilinniartunngortarfeqarput. Inuusutissarsiornermi ilinniakkat atuagarsiornermik suliffimmillu misiliinermik akulerunneqarsimasunik imaqarput.

Kalaallit Nunaanni inuusuttut amerlasuut inuusuttunut ilinniakkamik aallartitsisanngillat. 18-25-t akornanni ukiullit quliugaa-ngata arfinillit ilinniartunngortarfeqarput imaluunniit inuusutissarsiornermi ilinniakkamik allamik naammassinnissimasanngillat imaluunniit suli ingerlatsisutut nalunaarsorsimasarlutik.

Ilinniakkat naammassineqarsimasut

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/UDNISC11D>

Kalaallit Nunaanni universiteti, Ilisimatusarfik, illoqarfiit pingaarnersaanni Nuummi inissisimavoq. Tassani bacheloritut ilinniakkat aqqanillit kandidatitullu ilinniakkat sisamat ilin-niarneqarsinnaapput. Ingerlariaqqiffiusumik ilinniakkat naan-nerusut inuussutissarsiornermi ilinniarsiit ilaanni aamma ilin-niarneqarsinnaapput. Ingerlariaqqiffiusumik ilinniakkat Ka-laallit Nunaanni neqeroorutigineqartut arlaqanngimmata, ilisi-matusarnermi ilinniartut 30 pct.-ii nunani allani ilinniartuup-put, taakkunannga amerlanerit Danmarkimi.

Ilinniarneq akeqanngilaq, ilinniartullu ilinniagaqarnersiuteqar-tinneqarput. Suliffimmi misiliillutik ilinniartut suliffimmi misilii-sutut akissarsiaqartinneqartarput. Ilinniartut illoqarfimmut alla-mut nuuttariaqarsimasut kollegiani ineqarnissaminnut pisi-saaffeqarput.

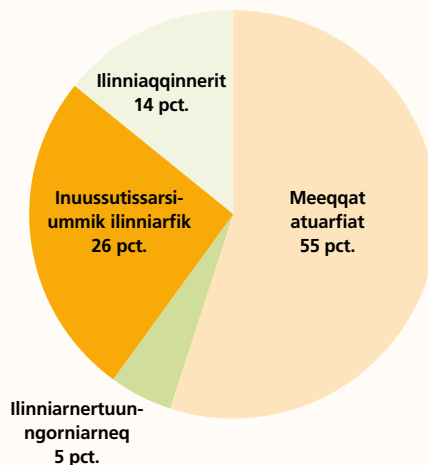
ILINNIAKKAMIK TOQQAASARNEQ

Arnat angutinit amerlanerusut meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik ilinniagaqartarput. Angutit quli-ugaangata ataaseq ingerlariaqqiffiusumik ilinniak-kamik aallartitsisarpoq, arnallu tallimaagaangata ataaseq aallartitsisar-luni. Ingerlariaqqiffiusumik ilin-niakkat aamma niuerner-mi imaluunniit inulerinermi ilinniakkat arnanit toq-qarneqakkajunnerupput. Angu-tit tekniikkimi, sanaartornermi assartuiner-milu ilinni-akkanik toqqaanerusarput.

ILINNIAGAQARSIMASSUSEQ

Kalaallit ilinniagaqarsimassusaat qaffakkiartoraluartoq Nunani Avannarlerni sulii appasinnerpaavoq. 25-64-inik ukiullit affaasa missaat meeqqat atuarfianni taamaallaat atuarsimasuupput, Nunani Avannarlerni 1/4-it missaat meeqqat atuarfianni taamaallaat atuarsimasuusut.

2018-imi 25-64-inik ukiullit qaffasinnerpaatut ilinniakkat naammassisimasaat

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/UDNISCPROD>

ISUMAGINNINNERMUT TUNNGASUT

Carlo Lukassen – Visit Greenland

Kalaallit Nunaanni isumaginninnermut tunngasuni Nunani Avannarlerni ingerlaaseq atornerarpoq. Piumasaqaatit aalajangersimasut qulakkeerneqarsimatillugit innuttaasut Kalaallit Nunaanni najugallit suliffeqannginnermi, napparsimanermi ernereernerullu kingorna isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartagaqarsinnaatitaapput. Innuttaasut isertitakitsut imaluunniit isertitaqanngitsut, piumasaqaatinillu naammassinnissimangitsut, taarullugu pisortanit ikiorsiissutinik pisartagaqarsinnaatitaapput.

Ilaqutariit isertitakitsut aamma ikiorsiissutinut tapinik soorlu ineqarnermut meeqqanullu tapinik pisartagaqarsinnaatitaapput.

Innuttaasut 66-illineqanngitsut tamakkiisumillu sulisinnaassuseqanngitsut siusinaartumik soraarnerussutisiaqalernissamut qinuteqarsinnaapput. 66-inik ukioqalernermiit innuttaasut tamarfik utoqqalinermit soraarnerussutisiaqarsinnaatitaapput. Utoqqalinermit kiisalu siusinaartumik soraarnerussutisiallit angerlarsimaffimmi ikiorneqarnissaminut paarineqarnissaminullu, imaluunniit utoqqaat illuini inissamik, neqeroorfigineqarsinnaapput.

Pisortanit aamma suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik pisartagallit

	2014	2015	2016	2017	2018
Inuit amerlassusaat					
Pisortanit ikiorsiissutinik pisartagallit	7.889	7.111	6.065	5.788	5.028
Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik pisartagallit	3.073	3.099	2.885	2.912	2.518

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/SON004> aamma <http://bank.stat.gl/SON006>

Soraarnerussutisiallit

	2014	2015	2016	2017	2018
Inuit amerlassusaat					
Utoqqalinermit soraarnerussutisiallit	3.671	3.758	3.998	3.789	3.770
Siusinaartumik soraarnerussutisiallit	2.565	2.457	2.249	2.280	2.386

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/SONAPE1> aamma <http://bank.stat.gl/SONFPE1>

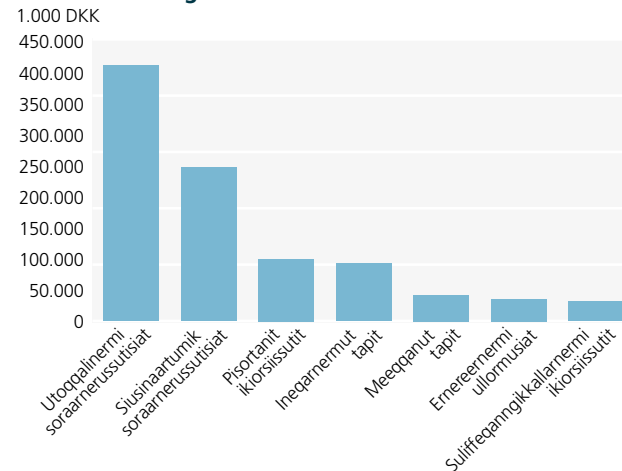
Ineqarnermut meeqqanullu tapinik pisartagallit

	2014	2015	2016	2017	2018
Inuit amerlassusaat					
Ineqarnermut tapisartut	5.196	4.850	4.422	4.115	3.943
Meeqqanut tapisartut	3.826	3.601	3.573	3.488	3.880

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/SONBT01> aamma <http://bank.stat.gl/SONBS01>

Innuttaasut innarluutillit innarluutaannut ikiuutaassusanik iki-orserneqarnissamik pisinnaatitaapput. Iki-orserneqarnerup suunera innarluutillip pisariaqartitaa malillugu aalajangerneqartarpoq. Assersuutigalugu ulluinnarni tapersersuisumit ikorfartorneqarneq, angalanermi ingerlaqateqarneq imaluunniit piffissaq tamakkerlugu innarluutilinnut inissiisarfimminneq. Innuttaasut innarluutillit innarluutilinnut sullivissiani sulinnissamut periarfissaqarput.

2018-imi isumaginninnermi ikiorsiissutit

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/OFNKOMR>

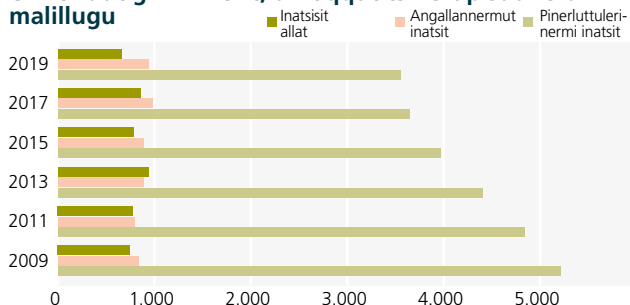
PINERLUTTULIORTARNEQ

PISUUSSUTIT TUNGAASIGUT PINERLUTTULIORNERIT INUUSUTTULLU PINERLUNNIARTARNERAT

Kisitsisaagallartut kingulliit takutippaat pisuussutit tungaasigut pinerluttuliornerit inuusuttullu pinerlunniartarnerat piffissami kingullermi apparartorsimasoq. Tassani pisuussutit tungaasingut pinerluttuliornerit missiliorlugu 40 pct.-inik apparasimavoq, inuusuttut pinerlunniartarnerat 45 pct.-it missaannik apparasimasoq.

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisoqarfiit eqqartuussisoqarfinnut sisamanut kiisalu Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivinnut avitaapput, ataatsimut siullermeerfiusumik sulianik ingerlatsisut. Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiani aappassaanneerluni aalajangiiffigisassat ingerlanneqartarput. Eqqartuussisoqarneq sulit Kalaallit Nunaannit akisussaaffigineqanngimmat Danmarkimi Højesteret, Kalaallit Nunaat sinnerlugu pingajussaanneerluni aalajangiiffigisassanik aamma ingerlatsivoq.

Unnerluutiginninnerit, unioqqutitsinerup suunera malillugu

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/KRNAS>

Mads Pihl – Visit Greenland

Kalaallit Nunaata eqqartuussisoqarfiini inuiaqatigiinni akuulersitseqqinnissaq pingaartinneqarpoq. Pineqaatissinneqarsimasut inis-siisarfimmiinnerminni annerusumik minnerusumilluunniit ulluin-narni inuuneqarsinnaanerminnut periarfissaqartinneqarajuttarput. Kalaallit Nunaat pineqaatissinneqarsimasunut arfinilinnik isertitsiveqarpoq, illoqarfinni Ilulissani, Aasianni, Sisimiuni, Nuum-mi, Qaqortumi Tasiilamilu. Pinerluttuliorsimasut tarnimikkut nap-paatillit Nuummi imaluunniit Danmarkimi pineqaatissinneqarsima-sunut inissiisarfinnut paarnaarussassanngortinneqarsinnaapput.

Aalajangiinerit pineqaatissinerillu, kisitsisit toqqartukkat

	2009	2011	2013	2015*	2017*	2019*
Aalajangiinerit amerlassusaat						
Mianersoqqusineq	32	39	283	239	65	85
Pineqaatissinneqarani eqqartuunneqarneq	498	374	491	1.309	366	350
Pineqaatissinneqarluni eqqartuunneqarneq	1.092	896	543	567	391	320
Akiliisaaneq	1.928	1.800	1.764	1.782	1.466	1.254
Unnerluussutit taamaatinneqartut	193	97	289	179	104	102

* Kisitsisaagallartut

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/KRNAS>

Inunnut ataasiakkaanut pinerluttuliorneri toqutsinerit, nakuu-sernerit, pinngitsaaliilluni atoqateqarnerit kiisalu kinguaassiuti-tigut kannguttaatsuliornerit pineqarput. Nunanut Avannarler-nut allanut sanilliullugu inunnut ataasiakkaanut pinerluttulior-nerit annertuumik amerlanerupput. Aalajangiinerit amerlassu-saannut eqqartuussisoqarfinni ukkatarinninnerit ingerlanneqar-tut apeqqutaalluinnartarput.

PINERLUTTUNIK ISUMAGINNITTOQARFIK

Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittut pineqaa-tissinneqarsimasunik, pineqaatissinertaqanngitsumik piner-lussimasunik, inuiaqatigiinni sullissinissamik imaluunniit kat-sorsartinnissamut eqqartuussaasimasunik nakkutilliinermik ingerlataqarpoq. Taamatuttaaq Pinerluttunik Isumaginnittut pinerluttuliornerissamut pinaveersaartitsineri politiinik, atu-arfinnik inunnillu isumaginnittoqarfinnik suleqateqartarput.

PIORSARSIMASSUSEQ

QANGARSUARNITSAT ERIAGISASSAT

Kalaallit Nunaanni qangarsuarnitsat eriaqisassatullu nalunaarsorneqarsimasut 5.104-riupput. Qangarsuarnitsat amerlanerit nunap qavaniipput, kisianni attorneqaqqusaanngillat!

Kalaallit Nunaanni piorsarsimassutsimi pikialaartitsineq nunarsuarmioqataanermik ileqqutoqqanillu akuugaavoq. Illoqarfinni timersornissamut periarfissaqartitsillunilu sunngiffimmi sammisassaqaartitsisoqarpoq, najugaqarfinnilu avinngarusimasuni inuuneq ileqqutoqqat malillugit ingerlanneqarnerusarluni. Illoqarfiit amerlanersaat namminerisamik katersugaa-siveqarput sumiiffiit oqaluttuassartaannik ukkataqartunik. 1400-kkunnit timit paniinnarnikut Qilakitsuminngaanneersut paarilluakkallu Nunatta Katersugaasiviani Nuummiittumi, nunamilu qangarnitsanut eriaqisassanut aamma akisussaa-suusumi, takussutissiarineqarput.

Kalaallit Nunaata Katersugaasivianut pulaartut

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Iserlut amerlassusaat						
Katillugit*	11.697	9.343	11.545	12.646	12.342	19.391
Meeqqat	2.630	2.868	3.532	3.799	3.909	4.311
Inersimasut	9.067	6.475	8.013	8.847	8.433	15.080

* Isariamuinnag isertut kisitsisini ilaangillat

Najoqqutaq: Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu

Nuummiipportaaq Nunatta Isiginnaartitsisarfia, kalaallit piorsarsimassusaannut ileqqutoqaannullu tunngasunik isiginnaartitsinerinik aamma sammisaqarfiusoq. Ukiumiit ukiumut isiginnaartitsinerit amerlassusaat nikerarpoq, isiginnaartitsinerillu ataasiakkaat nuna tamakkerlugu angalaarnermi takutinneqartarput. Nunatta Isiginnaartitsisarfiani aamma isiginnaartitsisartunngorniarluni ilinniagaq ingerlanneqartarpoq.

Kalaallit Nunaata Radioa (KNR) nuna tamakkerlugu tamanut TV-kkut radiokkullu aallakaatitassiorfiuvoq nutaarsiassanik, timersornermi aamma aaliqutassianik assigiinngitsunik aallakaatitassiorfiusoq. Taassuma saniatigut sumiiffinni amerlanngitsunik TV-kkut radiokkullu aallakaatitassiorfeqarpoq kiisalu nuna tamakkerlugu aviisit Atuagagdliutit (AG) aamma Sermit-siaq sap. ak.- nut naqitanngorlugit saqqummersinneqartar-

put. Illoqarfiit ataasiakkaat namminerisamik aviiseqartiterput, ataasiakkaanillu aamma naqiterisitsisarfeqarpoq. Kalaallit Nunaanni atuagarsorneq qangaaniilli aallartissimavoq, 1840-kkunnili inuit tamangajammik atuarsinnaallutillu allassinnaale-reersimmamata.

Kalaallit Nunaata Radioa

(radiokkut tv-kkullu aallakaatitassiorfik)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ukiuumut akunnerit						
Radio, katillugit	2.086	2.327	2.274	2.895	3.686	3.625
TV, katillugit	695	650	732	987	800	1.136

Najoqqutaq: KNR

Illoqarfiit amerlanersaanni erinarsoqatigiinnik ingerlatsisoqarpoq, kalattoornerlu nuannarineqarluarpoq. Kalattoorneq europaminngaanneersuuvog, 16-1700-kkunni arfannianit nunaseqqaartuniillu eqqunneqarsimasog. Qilaatersorneq tivanerlu inuit qangarsuaaniilli ileqqoraat, ukiunilu makkunani nuannarineqarneruleriartorpoq. Kalaallit Nunaanni nammineq sanaamin-nik nipilersortartut amerlapput, nipilersoriaatsit rockit popillu annerusumik atorneqarput.

OQAATSIT

Kalaallit Nunaanni kalaallit oqaasii pingaarnertut ator-neqarput, kalaallit oqaasii Inuit Aleutit oqaasiinut ilaapput. Kalaallisut sumiorpaaluuteqarpoq assigiinngitsunik kitaamiulli oqaasii pisortatigoortumik oqaaserineqarput. Kalaallisut oqaatsit takinersaasa ilagaat 153-inik naqinnilik:

“Nalunaarasuartaateeranngualioqatigiiffissualioriaatal-laqqissupilorujussuanngortartuinnakasinngortinniamisaalinnguatsiaraluallaqqooqigaminngamiaasiinngooq”.

SILAP PISSUSAA

Kalaallit Nunaat qaasuitsup killeqarfiani inissisimavoq, ukiukkut nillertuuvoq sumiiffillu apeqqutaalluni aasakut issaasattuulluni.

Kalaallit Nunaata Avannaa issittuuvoq. Tamaani aasat nilla-taartuupput seqinerlu kaaviinnartuulluni, ukiukkulli issittarpoq qaammatillu ataatsip tallimallu akornanni sivisussuseqartumik kaperlattarluni. Kalaallit Nunaata Qiterpasissua Kujataalu issin-ginnerusumik silaannaqarput, Kalaallit Nunaata Kujataani kan-gerluit ilorpasissut eqqaassanngikkaanni, tassani issittup kian-nerulaartortaani inissisimaneq pissutaalluni annertunngitsumik orpinnik naasoqartarpoq.

Kalaallit Nunaanni kiassuseq qaffasinnerpaaq uuttorneqarsima-soq 25,9 °C, 2013-imi juulimi Kitaani pisimavoq. Sermersuaq nillernerpaavoq, tassani nillissusseq -50 °C-mit appasinnerusog angusinnaasarpaa.

Mads Pihl - Visit Greenland

2019-imi agguaqatigiissillugu issisiutit, illoqarfiit toqqartukkat

Kiassutsit graderinngorlugit uuttugaapput

	Ilulissat (Avannaa)	Kangerlus- suaq (Kitaa)	Nuuk (Kitaa)	Narsarsuaq (Kujataa)	Tasiilaq (Kangia)
Agguaqatigiissillugu kiannerpaaffik					
Januaari	1,8	3,1	3,5	10,1	3,4
Februaari	2,6	-0,5	7,9	8,1	2,7
Marsi	3,5	5,3	8,4	6,6	-1,5
Aprili	13,6	16,4	14,9	...	7,9
Maaji	15,9	19,5	16,7	17,5	7,1
Juuni	19,5	21,5	18,9	20,7	11,9
Juuli	20,2	22,4	19,1	20,3	15,2
Aggusti	18,2	21,5	17,1	23,1	12,8
Septembari	11,9	15,3	11,7	16,4	10,8
Oktobari	11,0	12,0	12,4	14,3	8,6
Novembari	7,8	7,4	9,5	10,4	4,8
Decembari	-1,5	-3,7	2,9	10,7	1,6
Agguaqatigiissillugu issinnerpaaffik					
Januaari	-25,4	-35,9	-12,2	-17,3	-15,1
Februaari	-23,4	-33,6	-10,2	-13,6	-15,9
Marsi	-34,9	-34,9	-19,5	-17,1	-17,6
Aprili	-13,6	-15,7	-9,5	...	-7,1
Maaji	-2,0	0,3	-1,4	1,4	-3,7
Juuni	1,7	1,5	-0,7	0,4	-3,6
Juuli	3,1	2,2	2,8	5,4	0,3
Aggusti	0,1	-1,6	2,8	3,0	1,3
Septembari	-6,7	-6,5	-1,0	-0,8	-0,4
Oktobari	-11,3	-14,1	-3,2	-4,8	-6,3
Novembari	-11,9	-7,0	-7,0	-7,5	-8,0
Decembari	-20,4	-32,5	-10,7	-14,4	-12,6

Najoqqutaq: ASIAQ aamma DMI

Silaannaap nillertuunera peqputigalugu Kalaallit Nunaat nukissiuutini annertuumik pisariaqartitsivoq. 1990-ikkunnili erngup nukinganik innaallagissiorfinnik tallimanik sanasoqarpoq Nuummi, Qaqortumi/Narsami, Sisimiuni, Ilulissani Tasiilamilu innaallagissamik pilersuisunik. Erngup nukinganik innaallagissiortoqalinngikkallarmat nuna tamakkerlugu orsussanit ikummatissat atornerparput. Illoqarfinni nunaqarfinnilu minnerusuni aamma inoqarfinni avinngarusimasuni suli tamanna atuuppoq. Ullumikkut eqqakkanik ikuallaaviit atorlugit kiasarnermik annikkaluamik pilersuisoqarpoq.

NUKISSIUUTINIK ATUINERMI SILAANNARMIK MINGUTSITSISUMIK ANIATITSINEQ

2018-imi Kalaallit Nunaanni nukissiuutini sanaartornermi CO₂-mik aniatitsineq 581,9 tonsinik anertussuseqarpoq. 1990-imut sanilliullugu nukissiuutini silaannarmik mingutsitsisumik aniatitsineq 10,9 pct.-inik apparsimavoq.

Nukissiuutini atuinermi silaannarmik mingutsitsisumik aniatitsineq

	1990	2014	2015	2016	2017	2018
— CO ₂ -mik aniatitsineq, tonsinngorlugu —						
Katillugit	652,7	554,7	558,5	560,2	575,0	581,9
Ikkummatissani atuinermi aniatitsineq	625,2	520,9	524,0	525,1	542,3	548,2
- Nukissiuutini suliaqarfinni	182,9	96,5	110,9	91,8	94,3	98,4
- Suliffissuaqarnermi sanaartornermilu	26,6	25,3	23,5	26,5	26,0	30,4
- Assartuinermi	97,2	106,0	105,4	113,3	120,6	115,8
- Suliaqarfinni allani	318,5	293,0	284,2	293,5	301,3	303,6
Suliffissuaqarnermi ingerlatanit	0,3	8,9	10,5	10,2	8,4	9,4
Nunalerinnermit	9,5	9,1	8,5	8,7	8,1	8,0
Orpippassuarnik nunaminertanillu atuinnermit	0,3	1,2	1,1	1,2	1,2	1,2
Eqqakkanit	17,5	14,6	14,4	14,9	15,0	15,1

Najoqqutaq: Danmark. 2020 National Inventory Report (NIR)

ASSARTUINEQ ANGALLASSINERLU

UMIARSUALIVIIT MITTARFIILLU

Kalaallit Nunaanni umiarsualiviit, puttasut talittarfiillu aalisarnermik, ilaasunik angallassinermik assartuinermillu inuussutissarsiortunit atorneqartut katillugit 180-200-nik amerlassuseqarput. Tassannga mittarfiit 13-it aamma qulimiguullit mittarfii 43-t silaannakkut angallan-nermi atorneqarput.

Najoqq.: Mittarfeqarfiit, ASIAQ

Kalaallit Nunaanni assartuineq angallassinerlu Nunanut Avanarlernut allanut sanilliullugu allaanerujussuuvog. Silaannaap nunallu pissusaa peqqutaallutik illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni qimuttuitsunut aqquteqanngilaq aqqusineqaraniluunniit. Umiarsuit, timmisartut qulimiguulluunniit atorlugit angallassineneq assartuinerlu pisarput. Illoqarfiit amerlanerit asfaltimik qalikkaniq aqqusineqarput bileqarlutillu, illoqarfiilli minnerit nalinginnaasumik ujaraaqqanik nunaannarmillu sanaanik aqqusineqarput. Illoqarfinni annerusuni busseqarpoq, amerlaneriluni taxaqlunilu.

2019-imi angallatit motoorillit nalunaarsukkat

	Bussit	Taxat	Biilit	Qamuteralaat	Motoorillit allat
Avannaani					
Qaanaaq	-	-	14	11	15
Upernavik	-	2	31	215	17
Uummannaq	-	12	85	353	27
Ilulissat	21	31	502	226	211
Qasigiannguit	1	4	39	72	34
Aasiaat	1	16	141	82	52
Kangaatsiaq	-	1	5	18	4
Qeqertarsuaq	-	1	31	155	15
Kitaani					
Sisimiut	21	28	738	665	341
Maniitsoq	3	13	180	62	36
Nuuk	43	90	3.943	426	1.187
Paamiut	1	2	68	20	27
Kujataani					
Narsaq	1	4	68	32	24
Qaqortoq	2	16	243	35	94
Nanortalik	-	4	34	10	13
Kangiani					
Tasiilaq	2	3	57	37	34
Ittoqqortoormiit	-	-	-	48	24

* ATV-it, maskinat sanaartorfissaanermut atorneqartartut, lastbiilit, motorcykelit, qatserisartut biili, politit biili aamma ambulancit allallu motoorillit suussusilemeqarsimanngitsut.

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/ENNMO2DI>

Kalaallit Nunaanni timmisartortitseqatigiit annersaat, Air Greenland, Danmarkimut Islandimullu angallassarpoq, nunallu iluani aamma timmisartumik qulimiguulimmillu angallassinert tamaasa ingerlatalarugit. Amerikamiut timmisartoqarfignimasaat Kangerlussuaq nunanut allanut nunaniillu allaniit angallassinernut mittarfittut atuuppoq. Air Greenland Nuummiit, Ilulissaniit Kulusummillu Islandimut utimullu timmisartuussisarpoq. Taassuma saniatigut Air Iceland Connect Reykjavikimiit Nuummut, Ilulissanut, Narsarsuarmut, Kulusummuk kiisalu Nerlerit Inaannut/Ittoqqortoormiit utimullu aamma timmisartuussisarlu.

Timmisartumi ilaasut

	2015	2016	2017	2018	2019
Mittarfiit	198.921	212.540	214.103	218.590	237.855
Imarpik qulaallugu mittarfiit	166.688	184.307	184.133	192.905	172.291
Qulimiguulinnut mittarfiit	41.675	41.239	27.064	32.040	32.263

Najoqqutaq: Mittarfeqarfiit

Kalaallit Nunaanni nassiussaleriviit annersaat, Royal Arctic Line, illoqarfinnut nunaqarfinnullu assartuinermik ingerlataqarpoq. Arctic Umiat Line-p umiarsuaa ilaasartaat, Sarfaq Ittuk, ukioq tamakkingajallugu Kitaata sineriaani ilaasunik angallassarpoq. Minnerusunittaaq assigiinngitsunik ilaasunik angallassisoqartarpoq. Nunap immikkoortuini avannamut kangisissumiittuni ukiup ilaani imaatigut angallassisoqarsinnaasanngilaq issittumi sikusarnera pissutigalugu. Sumiiffiit taakku ukiukkut angallavigneqarneq ajorput. Kalaallit Nunaata avataanut immakkut ilaasunik angallassisoqartanngilaq, umiarsuarniilli takornariartaatinit USA-mit, Canadamit Europamiillu nuna tikissallugu nuannarineqaaq.

KALAALLIT NUNAATA AVANNAANGIANGIALU

Kalaallit Nunaata Avannaani aamma Kangiani ukiumi sikuutillugu qamuteralaat qimuttullu assartuutitut atorneqartarput. Aasakkut angallateeqqat atorneqartarput.

SULIFFEQARNERMI PISSUTSIT

Kalaallit Nunaanni suliffissat amerlanerpaartaat kommunini imaluunniit Namminersorlutik Oqartussani suliffeqarfiupput. Illoqarfinni inuit amerlanerpaat sulisuupput, nunaqarfinnili amerlanerpaat namminersorlutik aalisartuupput piniartuullutillu. Nalinginnaasumik Skandinaviامي suliffeqarnermi pissutsinut ingerlaaseq malinneqarpoq; sulisitsisut sulisullu kattuffeqarput, akissarsianut isumaqatigiissutit atorneqarlutik kiisalu suliffinni pissutsinut, isumaqatigiissitsiniarnernut, sulinnigiffeqarnermut sulitillunilu ajoqusernermi taarsiivigineqarsinnaanermut inatsiseqarluni atuutsisisoqarpoq. Danskisut imaluunniit Nunani Avannarlerni innuttaassuseqanngitsut najugaqarnissamut sulinissamullu akuersisummik qinnuteqaqqaartariaqarput.

SULIFFIMMIK TOQQAASARNEQ

Suliffissat 40 pct.-iisa missaanniittut pisortani suliffiupput. Arnat sulisut 60 pct.-iinit amerlanerusut pisortaqaarfinni suliffeqarput. Angutit aalisarnermi, piniarnermi, nunalerinermi kiisalu pisortat allaffissorneranni aamma kiffartuussilluni sulliviusunik toqqaagajunnerusarput.

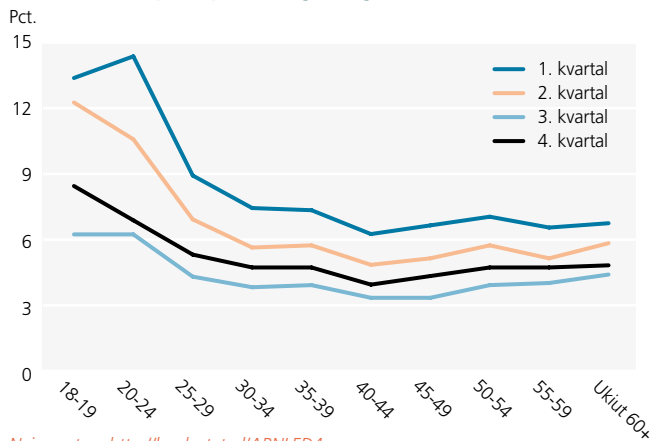
Pingaarnertut sulisut, inuussutissarsiorfik innuttaassuserlu malillugit, 2018

	Katillugit	Kalaallit Nunaat	Danmark	Nunat Avannarliit allat	Europa	Afrika	Amerika	Asia
Qaammammut agguaqatigiissillugu suliffimmik pingaarnermik ingerlatsisut amerlassusaat								
Katillugit	26.848	23.571	2.814	102	63	4	20	272
Aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	4.415	4.145	206	10	2	1	-	51
Aatsitassanik piiaa neq	95	62	27	2	3	-	-	-
Suliffissuaqarneq	227	198	27	1	-	-	-	1
Nukissiuutinik inermillu pilersuineq	441	375	62	1	2	-	1	-
Sanaartorneq	2.042	1.683	327	12	12	-	2	6
Niuerneq	3.038	2.735	242	5	2	1	-	53
Akunnittarfiit neriniartarfiillu	818	589	107	3	6	-	1	113
Assartuineq	2.013	1.751	226	23	3	1	1	8
Niuertarfeqarnermi sullissinerit	1.866	1.458	360	13	12	-	4	19
Pisortat allaffissornerat	11.058	9.910	1.078	25	19	1	9	14
Kiffartuussilluni inuussutissarsiutit allat	369	327	35	2	-	-	1	3
Paasissutissaqanngitsut	467	335	118	5	3	-	1	4

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/ARNBFB7>

Suliffissaaleqisut pct.-inngorlugit, 2018

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/ARNLED4>

Sulisinnaasut akornanni suliffeqanngitsut amerlasuut ilinnia-gaqarsimasuunngillat. 84 pct.-iisa missaanniittut meeqqat atuarfiannik taamaallaat naammassinnissimapput. Sulisin-naasut akornanni suliffeqanngitsut nuna tamakkerlugu aggu-aqatigiissillugu suliffissaaleqisunit allanit 5,8 pct.-inik anner-tussuseqartunit ikinnerupput. Ingerlariaqqiffiusumillu ilinnia-gaqarsimasut suliffissaaleqinerat annikitsuaraavoq.

Kalaallit Nunaanni suliffeqarnerup immikkoorutigaa silaan-naap pissusaataa nunallu isorartussusaata ukiup nikerarnerani suliffeqarneq sunnertarmagu, sulisinnaasut sumiiffinni nika-gattaarsinnaanerannut tamanna killiliisarpaq.

INUUSSUTISSARSIORNEQ

Kalaallit Nunaanni aningaasarsiorneq annerpaaq inuussutissarsiorfinni angisuuni amerlanngitsunili pisarpoq. Inuussutissarsiorfinni kaaviiartitat pingajorarterutaasa missaanniittut aalisarnermit kiisalu aalisakkanik tunissassiornermit niuernermiillu pilersinneqartarput. Inuussutissarsiorfiit annersaasa aappaat taassavoq niuertunik pilersuineq atugassanillu nioqquteqarneq, tassani inuussutissarsiorfinni kaaviiartitat katillugit pingajorarterutingajaat aamma pilersinneqartarput.

Inuussutissarsiorfinni naleqarnerulersitsineq annerpaaq inuussutissarsiorfinni aalisarnermik suliaqarfiusuni pilersinneqartarpoq, inuussutissarsiorfinni ataatsimut naleqarnerulersitsinerit pingajorarterutaat aalisarnermi suliaqarfimmi pilersinneqartarmat.

KALAALLIT NUNAANNI INUUSSUTISSARSIORNEQ

Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermi pisortat suliffeqarfiutaat annertupput. Suliffeqarfiit annerpaat Namminersorlutik Oqartussanit 100 pct.-imik pigineqartut tassaapput Royal Greenland A/S (aalisakkerinermik suliaqarfik), KNI A/S (ulluinnarni atortussanik niuerneq aamma uuliaarniarfeqarneq), Royal Arctic Line A/S (assartuineq), Air Greenland (silaannakkut angallanneq) kiisalu Tele Greenland (nalunaarasuartaatinit attaveqaateqarneq).

Kaaviiartitat

Naleqarnerulersitsineq

	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
	DKK millioningorlugit					DKK millioningorlugit				
Aalisarneq, aalisakkanik tunissassiorneq niuernerlu	4.685.662	5.729.736	6.977.154	6.224.469	6.494.871	1.740.032	2.386.148	2.882.822	2.525.500	2.695.476
Aatsitassiorneq	141.135	122.029	86.640	97.166	99.172	39.649	-243.846	-135.965	-98.222	-55.167
Atortussiorneq	356.811	364.948	407.793	404.584	416.615	138.663	140.803	161.078	166.686	172.420
Sanaartorneq	1.718.967	1.982.769	2.214.644	2.399.430	2.426.327	690.576	808.629	884.934	975.278	1.020.293
Niuertunik pilersuineq atugassanillu nioqquteqarneq; motoorilinnik motorcykelinillu iluarsaassineq	5.736.739	5.934.433	6.290.202	6.365.904	6.475.615	1.041.623	1.080.841	1.205.839	1.237.068	1.236.012
Assartuineq assartugassalerinerlu	2.047.019	2.137.238	2.282.779	2.469.311	2.672.727	995.990	1.072.534	1.152.573	1.194.697	1.332.636
Akunnittarfiit neriniartarfiillu	300.788	341.176	399.271	424.461	431.151	146.834	162.518	192.068	199.066	198.380
Paasissutissalerineq attaveqaatilerinerlu	1.055.651	1.080.767	1.141.759	1.125.630	1.099.730	615.817	599.084	690.124	641.502	615.166
Aningaaseriviit, aningaasaliisarfiit sillimmasiisarfiillu	559.968	542.528	554.137	606.680	489.460	173.316	242.127	214.466	367.728	309.676
Inissianik attartortitsinerit sullissinerillu allat	439.194	418.194	428.508	460.059	448.897	315.717	311.369	325.926	331.687	340.202
Namminersortunit, ilisimatusarnik-kut teknikkikkullu kiffartuussinerit	261.156	249.701	256.411	284.336	292.288	159.742	152.732	170.767	187.068	187.422
Allaffissornikkut kiffartuussinerit	342.034	481.276	490.809	524.143	475.415	129.076	153.687	144.413	165.458	180.157

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/ESNRESBAL> aamma <http://bank.stat.gl/ESNNGL>

INUUSSUTISSARSIUTIT AAQQUSSUUSANERAT

Kalaallit Nunaanni suliffeqarfimmik ingerlatseriaaseq atornerajunnerusoq tassaavoq kisimiilluni suliffeqarfimmik ingerlatsineq. Ingerlatseriaatsimi pineqartumi ilaatigut sinerissap qanittuani aalisartut nalunaarsugaapput. Ingerlatseriaatsip atornerakkajunnerusup tulleraa suliffeqarfinni ingerlatseriaatsinik allanik taaneqartoq.

Suliffeqarfinnit akissarsialiussat tamakkiissut affaasa missaanniittut piginneqatigiilluni ingerlatsivinniit akissarsiaritinnerqarput.

Filip Gieda - Visit Greenland

Suliffeqarfiit amerlassusaat

	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
	Suliffeqarfiit amerlassusaat					Akissarsialiussat pct.-innqorlugit				
Kisimiilluni ingerlatsiviit	2.872	2.778	2.970	2.886	2.974	15,1	14,8	16,3	13,6	13,9
Piginneqatigiilluni ingerlatsiviit	151	138	137	134	136	50,0	50,2	48,8	49,6	54,0
Ingerlatseriaatsit allat	515	537	562	567	503	22,4	23,0	23,2	23,0	19,3
Aningaasaateqarfiit il.il.	177	176	173	172	163	10,1	9,6	9,2	9,9	9,9
Nunanit allamiunit pigineqartut	31	25	31	83	57	0,8	0,6	0,7	2,4	2,3
Paasissutissartaqanngitsut	61	136	87	152	129	1,7	1,8	1,9	1,5	0,6
Katillugit	3.807	3.790	3.960	3.994	3.962	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/ESN2A>

SULIFFEQARFINNI NAATSORSUUTIT

Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit pisortani allaffissornikkut suliaqartut, illersornissami suliaqartut kiisalu isumaginninnikkut qularnaveeqqutinik suliaqartut avataanni inissimasut pineqarput. Namminersorlutik Oqartussat piginneqatigiiffii aamma suliffeqarfiit iluanaarutaasunit ingerlanneqartut kisitsisinut ilaapput, pisortaniilli suliffeqarfiit nalinginnaasut annertunerpaartaat ilanngunneqanngillat.

Kisitsisitigut paasissutissani pingaarnertut najoqqutarineqarput Naatsorsueqqissaartarfiup suliffeqarnermut nalunaarsuiffia aamma isertitanut nalunaarsuiffia, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi nalunaarsuutinik tunngaveqartunit pilersinneqarsimasut.

AALISARNEQ

Mads Fint - Visit Greenland

Aalisarnek Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutit pingaarnersaraat. Kinguppannik, qalerallinnik, saarullinnik allanillu aalisarnek pisassiissutinit aalisarsinnaanermullu akuersissutinit, Namminersorlutik Oqartussanit aalajangersarneqarsimasunit, aaqqissuussaavoq. Aalisariaatsit assigiinngitsut marluupput; avataasiorluni aalisarnek kiisalu sinerissap qanittuani aalisarnek. Sinerissap qanittuani aalisarnermi tulaassuneq atornerqarpoq, avataasiorlunili aalisarnermi kilisaatini aalisariutini aalisakkerineq ingerlanneqartarpoq.

Aalisarnermi suliffeqarfiit marluk annerpaat tassaapput Royal Greenland Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartoq aamma namminersorluni suliffeqarfik Polar Seafood. Royal Greenland Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit annersaraat. Ukiuni marlussunni kingullerni aalisarnermi suliffeqarfiit namminersortut minnerusut aamma aallarternikuupput.

Avataasiortunit sinerissallu qanittuani aalisartunit tulaassat, pisat aalajangersimasut

	2015	2016	2017	2018	2019
	tonsinnngorlugit				
Qaleruallit katillugit	35,6	44,6	44,8	49,3	51,8
Saattuut	1,9	1,9	2,2	2,6	2,7
Kinguppaat	33,8	42,6	42,6	46,6	49,1
Aalisakkat katillugit	69,7	80,6	72,4	66,9	66,1
Egaluit	-	-	-	-	-
Uukkat	-	-	-	-	-
Qeeqqat	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Qalerallit	28,2	34,6	28,1	31,8	33,2
Aalisakkat allat	-	-	-	0,1	0,1
Ammassaat	0,3	0,3	0,4	0,3	0,8
Suluppaakkat	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1
Imminnguut/Tupissutit	-	-	-	-	-
Nipisat	7,1	5,0	7,4	6,7	7,4
Saarulliit	33,6	40,3	36,1	27,4	24,1

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/FIN001>

AALISARIUTIT

2019-imi Kalaallit Nunaanni umiarsuit aalisariutit aalisarsinnaanermut akuersissuteqartut 296-iupput, 1.900-t umiatsiaarsortut, 364-it qimuttunik aalisartut kiisalu 643-t qamuterallannik aalisartut.

QIMMIT QIMUTTUT

Kalaallit qimmii qimuttut Kalaallit Nunaata Avannaani Kangianilu aalisarnermi, piniarnermi takorniaqartitsinermilu atorneqartut Kitaanut Kujaataanullu immikkut akuersissuteqaaqartoqartinagu eqquteqqusaanngillat, taamatullu qimmit nunanit allaneersut qimuttoqarfinnut eqqunneqaaqusaanatik. Kalaallit qimmiisa illersorneqarnissaat allanillu akuneqannginnissaat pissutigalugu.

Kalaallit aalisariutaannit avataasiorluni aalisarnermi aalisakkat qaleruallillu pisat

	2015	2016	2017	2018	2019
	tonsinnngorlugit				
Qalerallit	8,5	7,5	8,5	10,2	9,9
Saarulliit	14,3	15,3	17,4	17,9	17,6
Ammassaar	42,1	3,3	26,2	11,4	0,2
Nataarnat	-	-	-	-	-
Saarulliit ilaat (kuller)	1,1	1,3	1,4	1,2	1,0
Ammassassuit	12,0	20,1	12,2	2,6	3,0
Uiluut	0,6	0,7	0,5	0,7	0,6
Aalisakkat tamalaat	2,7	3,8	1,0	1,1	1,2
Saarulliusaat (sej)	0,4	0,6	0,4	0,4	0,4
Kinguppaat	34,8	36,9	43,0	44,5	50,3
Suluppaakkat	4,8	5,4	4,5	3,1	2,7
Qeeqqat	-	-	-	-	-
Saarulliit ilaat (Blåhvilling)	5,7	12,7	20,5	23,3	12,4
Avalaasartuut	29,3	34,7	45,8	62,4	29,4
Aalisakkat allat	0,9	0,2	1,0	0,5	0,3

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/FIN008>

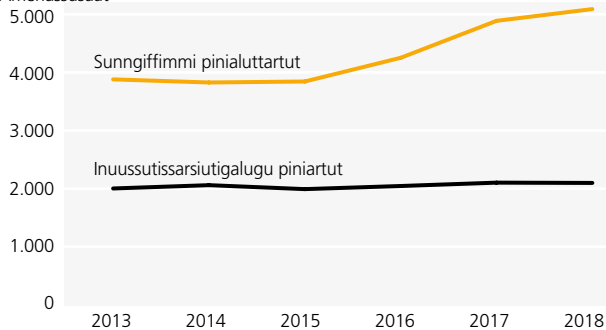
Kalaallit Nunaata Savalimmiut, Norge, Rusland aamma Island nunat marluk akornanni aamma nunat pingasut akornanni aalisarsinnaanermut isumaqatigiissuteqarfagai, nalinginnaasumillu EU-mi aalisarsinnaanermut isumaqatigiissuteqarluni. Aalisarnermi Kalaallit Nunaat oqartussaataaavoq, Kalaallillu Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik aalisariutinik Kalaallit Nunaanneersunik nunaniillu tamalaanneersunik, pingaartumik kilisaatinut kinguppanianut, nakkutilliisuvoq.

PINIARNEQ

Kalaallit Nunaanni piniarneq kinguaariippassuarni inuuniutaasimavoq. Ullumikkuttaarlu inoqutigiit aningaasaqarnerannut tapertaasarpog pingaarutilik. Ukiup ilaani piffissat piniarfiusartut malillugit piniarsinnaanermullu allagartat malillugit piniarneq ingerlanneqarpoq. Piniarusuttunut tamanut nalinginnaasumik piniarnermut allagartamik peqaqqaarnissaq piumasaqaataavoq. Piniarnermut allagartat assigiinngitsut marluupput; sunngiffimmi pinialussinnaanermut aamma inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartaq. Taassuma saniatigut piniagassanut pisassiissutinit aqunneqartunut immikkut ittumik akuersissutinit peqarpoq. Pisassiissuteqartarnikkut ukiut tamaasa uumasut qanoq amerlatigisut pisarineqarsinnaanerit aqunneqartarpoq.

Inuit piniarsinnaanermut allagartallit

Amerlassusaat

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/FINBEVIS>

UNESCO-MI NUNARSUARM ERIAGISASSAT

Aasivissuit – Nipisat Kangerlussuarmiittoq Sermersuarmit nunap timaani aavartarfissuit aqqusaarlugit kangerlunnut kiisalu qeqertanut itsarsuaq inoqarfiusimasunut nunaavoq piorsarsimassutsikkut asseqanngitsoq. Aavartarfissuusimasog ukiut 4.500-it ingerlanerini Kitaani inuusimasut oqaluttuariisaaneranni piorsarsimassutsikkut eriajisassanik imaqarpoq.

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartallit piniarnerinavimmik inuuniuteqartuaannanngillat, inuussutissarsiornertilli aasaanerani umiatsiaararsorluni aalisarnermik ukiukkulu sikumi aalisarnermik tapertaqartikkajuppaat.

Puisi piniagassaavoq sulii pingaarutilik. Nalinginnaasumik amia tunineqartarpoq, neqaa nerineqartarpoq imaluunniit kalaallit qimmiinik qimmeqarfiusuni nerukkaatissatut atorineqartarluni. Puisit amiinit tunisat affaasa missaanniittut Kalaallit Nunaanni kisiartaalluni ammerivimmi Great Greenlandimi mersugassianngorlugit piareersarneqartarput. Taamatuttaaq uumasut nuna-miutat amii tunineqartarput. Arferit assigiinngitsut aalajangersimasut pisassiissutit malillugit piniarneqarsinnaapput. Neqaat amiilu Kalaallit Nunaanni kisimi nerineqartarput. Tuttu umim-mallu nunamiutani piniarneqarsinnaasuni pingaarnerpaapput. Imarmiutat miluumasut aamma tuttu umimmaallu neqaat ilaatigut Lilleholmimit Great Greenlandimiillu nioqquutigineqartarput. Savat savaaqqallu Neqi A/S-imi toqorarneqartarput. Timmissanik piniarneq ullormut pisassiissutit malillugit ingerlanneqartarpoq. Timmissalli pisarineqarsinnaasut ilaannut pisassiissuteqartarneq atuutsinneqanngilaq. Nalinginnaasumik politiit piniarnermut inatsimmik atuutsitsisuupput.

Uumasut miluumasut timmissallu pisat

	2013	2014	2015	2016	2017*	2018*
Tunisat tonsinngorlugit						
Puisit 1)	2,94	15,20	16,40	10,99	8,14	5,05
Arferit 2)	25,15	44,16	42,47	23,92	3,65	1,78
Miluumasut nunamiutat 3)	366,22	361,55	344,49	367,07	329,02	335,12
Pisat amerlassusaat						
Timmissat 4)	148.503	129.467	121.057	111.704	102.918	42.663

* Kisitsisaagallartut

1) Natseq, aataaq, natersuaq, ussuk qasigiarlu. 2) Qilalugaq qaqortaq, qilalugaq qernertaq, aarluk, niisa, niisamaq, aarlarsuk, tikaagullik, arfivik, qipoqqaq, tikaagulliusaaq aamma aaveq. 3) Ukaleq, tuttu, umimmak, terianniag nanorlu. 4) Appa, miteq, miteq siorakitsog, alleq, qeelutoog, qaqulluk, serfaq, appaliarsuk, taateraag, nerleq, nerlernaarsuk, nerlernamaq, nerleq siggukitsog aamma aqisseq. Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/FIN002>, <http://bank.stat.gl/FIN003>, <http://bank.stat.gl/FIN004> aamma <http://bank.stat.gl/FINFANGST>

NUNALERINEQ

Aningaag R. Carlsen - Visit Greenland

Kalaallit Nunaanni nunalerineq savanik piaqqiortitsinermik anertunerpaamik tunngaveqarpoq, savat savaqqallu aasakkut qaqqanut neriniartillugit aallartinneqartarput. Taassuma sanitigut annertunngitsumik timmissat, igutsaat, hiistit nersusuillu kiisalu tutut nujuitsut tuusintinik marlussunnik amerlassuseqartut pigineqarput. Naatsiaanik naatitanillu najugarisami nioqqutissanik ukiukkullu uumasunut nerukkaatissanik naatitisoqartarpoq. Kalaallit Nunaata Kujataani kangerlunni ilorpasissuni taamaallaat, issuttumi silaannaap kiannerulaartortaani, nunalerineq ingerlanneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni nunalerinerup oqaluttuassartaa aallartip-poq qallunaatsiaat 986-imi Kalaallit Nunaata Kujataanut nunasimmata, 1400-kkullu qiteqqunnerata tungaanut tamaani inuusimallutik. 1782-imi Igalikumi savaateqartarneq nutaaliaanerusoq saniatigooralugu inuussutissarsiutitut aallartinneqarpoq, qallunaatsiaat illukoqarfiini. 1924-mi Qassiarsummi Erik Aappalaartup narsaateqarfigisimasaani siullermeertumik inuussutissarsiutigalugu nunalerineq aallartinneqarpoq.

Uumasuutit

	2009	2011	2013	2015	2017	2019
	Uumasuutit amerlassusaat					
Savat	20.439	20.232	19.994	17.501	17.785	17.785
Tuttut nujuitsut	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Nersussuit	56	79	125	146	193	300
Hiistit	186	161	132	151	152	129
Kukkukuut	182	215	191	165	168	189
Igutsaat ilaqutariit	-	4	4	6	6	-

Najoqqutaq: Nunalerinermik Siunnorsorteqarfik

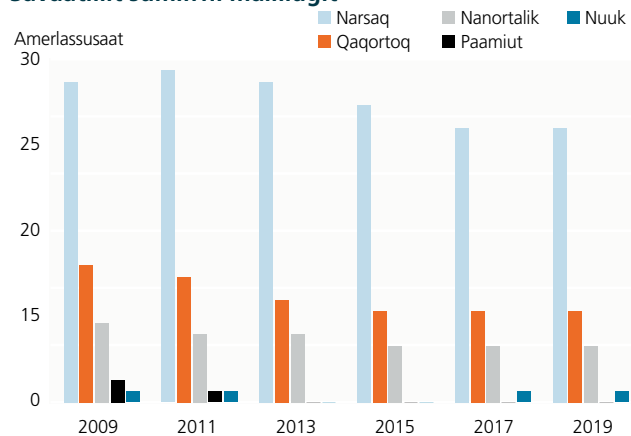
UNESCO-MI NUNARSUARMI ERIAGISASSAT

Kalaallit Nunaata Kujataa 350 kvadratkilometerisut annertugisoq 2017-imi UNESCO-p nunarsuarmi eria-gisassatut allattorsimaffiani ilanngunneqarpoq. Kuja-taa sumiiffinnik tallimanik, Tunulliarfimmi kiisalu Igalikup Kangerluani inissisimasunik, annertussuseqarpoq.

Ukiuni qulikkaani kingullerni savaateqarfiit ikinnerulerlutillu anginerulersimapput. Kinguaariit marluk imaluunniit pingasut savaateqarfimmik ataatsimut ingerlatsigajunnerusarput.

Kalaallit Nunaanni Upernavarsuk nunalerinermi misileraaviu-voq. Tamaani naatitsinernut nalinginnaanerpaanut ukiumilu nerukkaatissanut issittumi naatsitsisinnaanermut misileraaner-it ingerlanneqartarput. Upernavarsummi savaatilinggorniari-fik aamma ingerlanneqarpoq, tassani savanik piaqqiortitsiner-mut, nioqqutissiorluni naatitsivilerinermut nalinginnaasumillu naatitsivilerinermut ilinniakkat ingerlanneqarput.

Savaatillit sumiiffii malillugit

Najoqqutaq: Nunalerinermik Siunnorsorteqarfik

TAKORNARIAQARNEQ

Takornariat umiarsuarnut takornariartaatinut ilaallutik imaluunniit nunanut tamalaanut timmisartut aqutigisartagaat Ilulissat, Kangerlussuaq, Nuuk, Narsarsuaq, Kulusuk imaluunniit Ittoqqortoormiini Nerlerit Inaat aqutigalugit Kalaallit Nunaannut tikittarput. Kalaallit Nunaannut tikinnermi nalinginnaasumik timmisartumik umiarsuarmilluunniit ingerlaqqittoqartarpoq. Umiarsuit takornariartaatit upernaamit ukiaq tikillugu tikerarfigisarpaat. Pinngortitami takornariartit-sineq nalinginnaasumik aasakkut ingerlanneqartarpoq, ukiu-neranili aamma ingerlanneqarsinnaasunik peqarpoq.

Timmisartunut aamma umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasut

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nunanit tamalaanit timmisartumut ilaasut*						
Ukioq 1)	10.424	10.841	11.733	12.107	12.707	12.677
Upernaaq 2)	13.327	14.695	17.617	16.259	17.205	17.547
Aasaq 3)	35.212	38.743	41.743	41.802	42.495	42.369
Ukiaq 4)	14.000	16.583	18.122	19.724	20.270	20.242
Umiarsuarmut takornariartaammut ilaasut						
Ukioq 1)	-	-	-	-	-	-
Upernaaq 2)	293	163	562	185	156	89
Aasaq 3)	13.594	15.791	17.089	22.991	28.657	33.809
Ukiaq 4)	6.327	9.095	6.593	15.006	16.926	12.735

Nassuiaat: Nunanut tamalaanut timmisartuussinernut ilaasuni Kalaallit Nunaanni najugaqavissut ilaapput.
 1) Decembari, Januaari aamma februaari 2) Marsi, aprilli maajilu
 3) Juuni, juuli aggustilu 4) Septembari, oktobari aamma novembari.
 Najooqqutaq: <http://bank.stat.gl/TUNFLY> aamma <http://bank.stat.gl/TUNKRP>

Nunanit tamalaanit timmisartunut ilaasut

2019-imi 92.835-t Kalaallit Nunaannit timmisartumik aallarsimapput. Taakku 34 pct.-iisa missaanniittut Kalaallit Nunaanni najugaqavissuupput.

Unnuiffigineqarsinnaasut assigiinngiiaarput; illoqarfinni akunnittarfinnit bed and breakfastinut, nunaqarfinnilu angerlarsimaffinni illusimaffinnut. Tammaartoqarsinnaavoq, piareersarluarsimanissarli tassani pisariaqarluinnarpoq.

**NUNARSUARMÍ NUNAT
EQQISSISIMATITAT ANNERSAAT**

Nunarsuarmi nunat eqqissisimatitatt annersaat tasasaavoq Tunup Avannaarsua, 972,000 km²-itut annertutigisoq. Nunami eqqissisimatitani najugaqarput qimussimik alapernaarsuinerimik ingerlatsisut Siriusimik taaneqartut kiisalu silasiorfinni sulisut.

**UNESCO-MI
NUNARSUARMÍ ERIAGISASSAT**

2004-rimili Ilulissat Kangerlua (Sermeq Kujalleq) UNESCO-mi nunarsuarmioqatigiinnut kingornussassanngortinneqarpoq. Arsaattarfiit 66.000-it annertussusaanik angissuseqarpoq. Tassani ullut tamaasa New York-imi imermik atuinerup annertoqqataanik siku uukkaattarpoq.

Akunnittarfinni unnuisut, inuiaassuseq malillugu

	2015	2016	2017	2018	2019
Unnuisut amerlassusaat					
Kalaallit Nunaat	48.934	57.501	60.957	57.163	54.107
Nunat avannarliit	22.281	23.918	24.768	23.037	30.884
Noorliit	2.958	2.440	3.180	2.945	3.293
Frankrigi	660	748	1.291	1.672	1.451
Italia	391	365	550	528	405
Pukkitsormiut	247	253	337	324	410
Tuluit Nunaat	1.259	1.595	1.830	1.320	1.099
Europap sinnera	1.944	2.035	3.477	4.188	3.294
USA	2.372	2.767	2.192	2.677	2.600
Japan	517	583	431	307	291
Canada	513	716	932	906	685
Nunat allat	4.866	3.301	3.496	2.820	3.443
Ilisimaneqanngitsut	283	-	4.177	3.413	3.718

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/TUNHOT>

Qeqertarsuup Tunua umiarsuarnit takornariartaatinut ornigarneqarluartuuvoq akunnittarfigissuulluni, Kalaallilu Nunaanni takornariaqartitsinermi ineriartortinneqarluarsimasuulluni. Takornarialerisut amerlanerpaartaat tamaaniipput. Sorsunner-suup Kingulliup nalaani Kangerlussuarmi Narsarsuarmilu mit-tarfiit Amerikamiunit sakkutooqarfittut sananeqarsimapput, tamatuma kingorna Kalaallit Nunaannut tunniunneqarsima-sut. Nunap ilorpasissuani aalaakkaanerusumillu silaqqittar-tumi inissisimallutik. Pinngortitami takornariartitsinermut na-leqqulluinnartuullutik. Islandimiiit Kulusummut ulluinnarlugu takornariartartut amerlapput. Kalaallit Nunaata Kangia aam-ma pinngortitami nutaaliaanerusumik takornariaqartitsinermi ornigarneqarluartuuvoq. Ikittuinnaat sersersuaq ituittarpaat, nalinginnaasumik Kangerlussuup Tasiilallu akornanni. Tama-na Namminersorlutik Oqartussanit immikkut ittumik akueri-neqaaqqaartariaqarpoq.

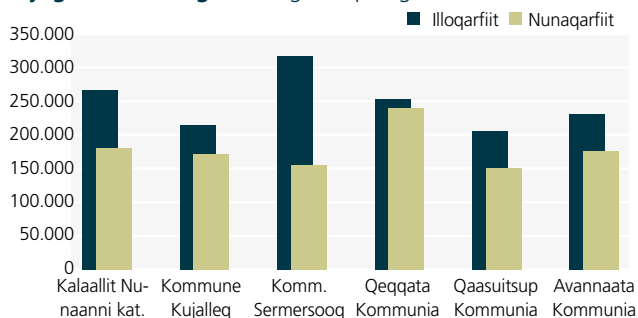
ISERTITAT

KALAALLIT NUNAANNI ISERTITAT AKILERAARTARNERLU

Kommunimi sorlermi najugaarneq apequtaalluni, Kalaallit Nunaanni najugallit 42-44 pct.-inik akileraartarput. Akileraarutaasussaanngitsut qaammammut 4.833 kr.-upput.

Nunaqarfinni isertitat qaffasissusaat annertuumik illoqarfinni isertitat qaffasissusaannit appasinnerupput. Assigiinngissutsilli annertussusaat kommunit malillugit allanngorarput. Nunaqarfinni illoqarfinni assigiinngissut Kommuneqarfik Sermersuumi annertunerpaavoq, tassani Nuummi innuttaasup agguaqatigiissillugu isertitai nunaqarfinni innuttaasup isertitaanit marloriaammit annertunerullutik qaffasinnerupput.

2018-imi agguaqatigiissillugu isertitat kommuni najugarlu malillugit ilanngaateqanngitsumik isertitat

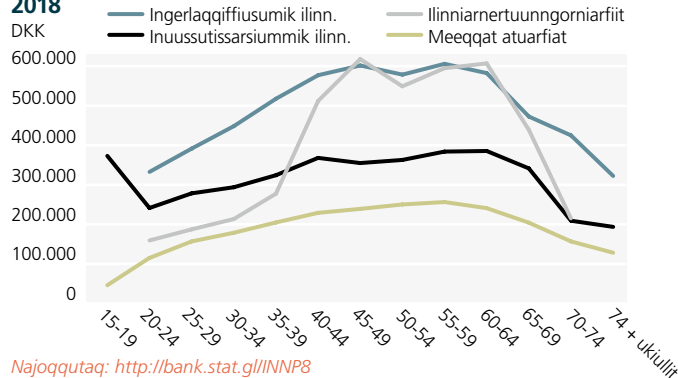

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INNP1>

2018-imi arnat agguaqatigiissillugu ilanngaateqanngitsumik isertitaat 220.000 kr.-inik annertutigisimapput. Angutillu isertitaat 288.000 kr.-inik annertutugalutik 31 pct.-inik qaffasinnerupput. Aningaasarsiortuni nalinginnaanerpaani angutit amerlapput, arnalli ukiut malillugit aningaasarsiortunermi utoqqaanerulaartuni amerlanerullutik. Tamanna ilaatigut isertitat assigiinngissutaannut pequtaasinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni isertitat qaffasissusaannut ilinniakkap qaffasissusaa apequtaalluinnarpoq. Ilinniakkap qaffasissusaata qaffakkiartornerani isertitat qaffasissusaat aamma qaffakkiartorput.

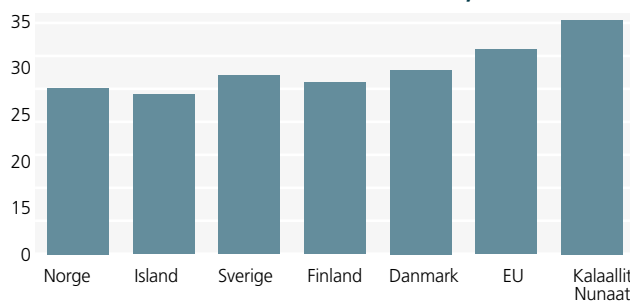
Ilinniagaq malillugu agg. ilanngaateqanngitsumik isertitat, 2018

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INNP8>

Kalaallit Nunaanni isertitani assigiinngissut Nunani Avannarlerni isertitani assigiinngissummi agguaqatigiissisinnermit annertuneruvoq.

Isertitani atoriaannarni Gini koefficienti, 2018

Nassuiaat: Gini-koefficientimi nalinga 0-imiippat naligiimmik agguataarisoqarneranik isumaqarpoq, nalili 100-miippat naligiinngitsumik agguataarisoqarneranik isumaqarpoq.

Najoqqutaq: Eurostat aamma <http://bank.stat.gl/INNF1>

AKIT

Atuisunut akit ulluinnarni inuuniarnermi aningaasartuutitut uuttuutaapput. Naleqqersuutit aningaasaqarnerup nalinganut uuttuutitut pingaarnertut atornegartarput. Atuisunut akit naleqqersuutaanni nioqqtissanut kiffartuussinernullu akigititut atuisumit akilerneqartartut naatsorsorneqartarput. Atuisunut akini allannguutit tamakkiisut tassani ersersinneqartarput, akileraarutinit akitsuutinit ikiorsiissutitullu tapiissutinit peqquteqartunit allannguutit ilanngullugit. Taamaasillutik nioqqtissat akiisa allanngorarnerinut inatsisinilu atuutsinneqartuni allannguutitut ataatsimut ersersitsisuupput.

Atuisunut akit taakkulu naleqqersuutaat (Jan. 2008=100)

	Jan. 2010	Jan. 2012	Jan. 2014	Jan. 2016	Jan. 2018	Jan. 2020
Atuisunut akit naleqqersuutaat, katillugit	105,0	112,0	115,3	118,4	119,4	123,0
Nerisassat imeruusaatillu	111,0	119,7	123,5	130,7	135,3	139,4
Imigassaq aalakoorartoq tupalu	105,6	108,5	112,5	115,3	117,0	128,3
Atisat kamippaallu	101,8	99,9	100,1	94,9	94,0	94,2
Inimut attartukkamut aki	105,9	124,4	130,6	132,8	125,7	127,3
Pequtit, angerlarsimaffinnut atorlut	111,5	113,9	119,5	124,1	120,3	120,9
Katsorsaait peqqinnissarlul	106,2	121,5	121,0	125,4	127,8	127,8
Angallassinuq assartuinerlu	104,9	109,7	116,0	120,9	123,1	123,6
Attaveqatigiinneq	95,0	95,2	88,8	87,5	87,7	87,9
Sunnigiffik aliikkutallu	99,3	95,2	94,4	96,8	102,7	104,8
Neriniartarfiit akunnittarfiillu	101,1	110,2	114,4	116,9	121,5	131,2
Pisassat aamma kiffartuussinerit assigiinngitsut	98,4	103,2	105,9	107,3	111,2	113,8

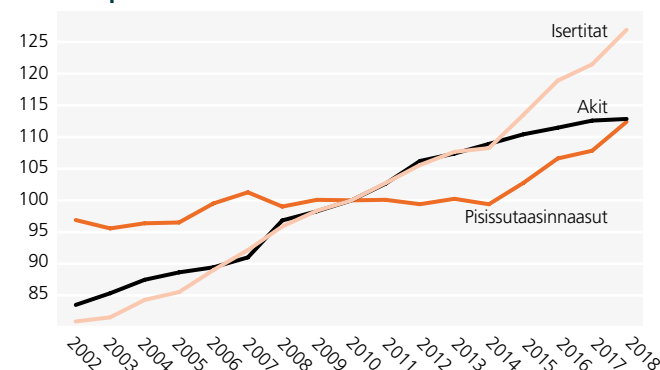
Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/PRNPRISV>

Atuisunut akit nikerarnerat

Ukiuni tulleriinni kingullerni atuisunut akit annikitsumik qaffattarput qaffariaatit ukiumut 0 aamma 2 pct.-it akornanniittarlutik.

Innuttaasut pisisinnaassusiat isertitaasa naleqassusaannik imaluunniit aningaasaatinik pisissutaasinnaasunik taaneqartarpoq. Pisisinnaassuseq isertitat akillu qaffasissusaannut atornegartarpoq, qaffakkiartortarlunilu isertitat qaffakkiartornerat akit qaffakkiartornerannit annertunerutillugu.

Isertitat pisissutaasinnaasut 2010=100

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

NUNANUT AVANNARLERNUT SANILLIULLUGU KALAALLIT NUNAANNI AKIT

Kalaallit Nunaanni akit qaffasissusaat Nunani Avannarlerni agguaqatigiissillugu akit qaffasissusaannit annertuneruvoq, Norgemilu akit qaffasissusaat naleqqatigaa. Tassa Danmarkimi akinit missiliorlugu 6 pct.-inik qaffasinneruvoq.

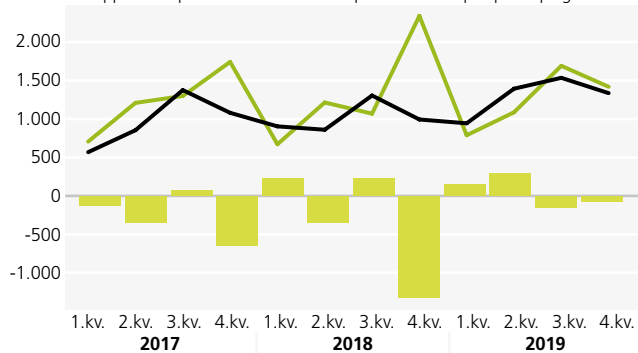
NUNANIK ALLANIK NIUEQATEQARNEQ

Kalaallit Nunaanni ataasiakkaaginnarnik tunisassioqartarpoq, atortussallu assigiinngitsorpassuit pisariaqartinneqartarmata avataaniittunik niueqateqarnissaq annertuumik pisariaqartinneqarpoq. Aalisarneq piniarnerlu eqqarsaatigissanngikkaani Kalaallit Nunaanni nammineq pilersorneq annikitsuinnaavoq. Taamaattumik angerlarsimaffinnut, suliffeqarfinnut paaqqinnittarfinnullu atortussat tamangajammik avaanit tikisinneqartarput. Kalaallit Nunaannit avammut tunineqartartuni aalisakat qaleruallillu annertunerpaapput, taakkulu nunani tamalaani pisinerni akitiginneqartunit sunnerneqartarput.

Nunanut allanut tunisat 93 pct.-ii aalisakkerinermeersuupput. Avammut tunineqartartut pingaarnerit tassaapput saarullit, qalerallit, avaleraasartuut, saattuat kinguppaallu.

Niuerneermik oqimaaqatigiissisinermi avammut tunisat nalingat eqqussukkat nalingannik ilanngarneqartarput.

Niuernerup oqimaaqatigiissinnera DKK Millioninngorlugit
Eqqussuineq Avammut tunisineq Niuernerup oqimaaqatigiissinnera

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/ENBALMND>

Eqqussukkat avammullu tunisat nalingi, SITC-mik immikkoortiterineq malillugu

	2017		2018*		2019*	
	Eqqussuineq	Avammut tunisat	Eqqussuineq	Avammut tunisat	Eqqussuineq	Avammut tunisat
DKK 1.000						
Katillugit	4.954.758	3.871.753	5.294.145	4.057.653	4.984.037	5.207.917
Inuussutissat uumasullu	876.465	3.483.707	887.512	3.753.977	926.817	5.067.924
Imigassat tupallu	148.959	29	153.626	67	175.342	56
Atortussiassat nerineqarsinnaanngitsut (ikummatissaq minillugu)	50.033	3.476	40.009	4.605	36.937	7.882
Iikummatissat punnerusaallu	740.077	9	882.516	2	866.220	4
Uumasunit naatitanillu uuliat, orsut voksilu	4.093	-	4.055	-	5.422	-
Akuutissat taakkunanngalu nioqqutissiat	267.318	145	273.267	143	278.278	197
Nioqqutissiat suliarerikkat suliareqqitassallu	749.924	6.287	627.606	13.285	704.632	5.699
Maskiinat assartuutillu	1.477.618	235.614	1.703.308	148.760	1.255.547	5.512
Nioqqutissiat suliarerikkat allani ilaanngitsut	541.498	18.718	572.210	11.818	603.183	11.720
Nioqqutissat aningaasanillu nuussinert assigiinngitsut	98.773	123.768	150.035	124.994	131.659	108.924

* Kisitsisaagallartut

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/IEESITC>

PISORTAT ANINGAASAQARNERAT

Pisortat aningaasaqarneranni allaffissornikkut ingerlatsinermi kiffartuussinermilu ingerlanneqartut tamarmik pineqarput. Kalaallit Nunaanni pisortaqarfik immikkoortunut pingasunut agguataarsimavoq; kommunit, Namminersorlutik Oqartussat kiisalu naalagaaffik. Pisortat aningaasaataannik agguassineq ukiut tamaasa Aningaasanut Inatsimmi aalajangerneqartarpoq.

Sulianut qallunaat naalagaaffiannit sulii oqartussaaffigineqarlutillu aningaasalersorneqartunut, aningaasartuutit naalagaaffimmit ingerlanneqarput. Nunat tamalaat akornanni malittarissat najoqqutaralugit pisortat aningaasaataanni aningaasartuutit Kalaallit Nunaanni taamaallaat ingerlanneqartut naatsorsuutini kisinneqartarput.

Pisortat assigiinngitsunut aningasartuutaat, 2018

	Pisortat ingerlataqar- fii katillugit	Kommu- nit	Nammi- nersorlutik Oqartussat	Naala- gaaffimmi suliffeqarfiit
DKK millioninngorlugit				
Katillugit	11.542	5.566	7.003	1.209
Nalinginnaasumik pi- sortat kiffartuussineri	1.605	873	2.175	54
Illersornissaq	215	-	-	215
Inuiaqatigiinni toqqissisimaneq	909	56	2	850
isumannaarsuinerlu Aningaasaqarnermut tunngasut	1.142	300	755	89
Avatangiisit innar- litsaaliorneqarnerat	218	172	68	2
Inissiat tamanilu atorneqarsinnaasut	188	109	79	-
Peqqinnissaqarfik	1.658	-	1.658	-
Sunnigiffik, kulturi upperisarl	470	210	264	-1
Ilinniartitsineq	2.038	977	1.149	-
Inuiaqatigiit illersugaaner	3.099	2.869	852	-

Nassuiaat: Pisortaqarfinni ingerlatsinermi aamma Kiffartuussinermi naatsorsuutit tamakkiisut isumannaallisagaapput, taamaasilluni pisortaqarfiit akornanni nuussisarnerit peerneqarlutik.

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/OFNFUNK>

Pisortaqarfiit suliffeqarfiillu iluanaarutaasumik kiffartuussiner-
nik ingerlataqanngitsut imaluunniit isertitanit pigisanillu nalilin-
nik agguataarinernik ingerlataqanngitsut, pisortat ingerlatsin-
nerannut aamma kiffartuussinerannut ilaapput. Pisortat kiffar-
tuussinerat annertoq innuttaasunut suliffeqarfinnullu ake-
qanngilaq. Pisortani aningaasartuutit akileraarutinit qallunaallu
naalagaaffiannit tapiissutinit aningaasalersorneqarput. Ani-
ngaasartuutilli ilaat akitsuutinit imaluunniit atuisut akiliutaannit
aningaasalersugaapput.

Pisortat isertitaasa agguataarnerat, 2018

	Pisortat ingerlataqar- fii katillugit	Kommu- nit	Nammi- nersorlutik Oqartussat	Naala- gaaffimmi suliffeqarfiit
DKK millioninngorlugit				
Isertitat katillugit	12.753	5.909	7.871	1.209
Isertitat sinneruttut tamarmiusut	621	316	293	12
Pisortat suliffeqar- fiutaat piginneqa- taaffiunngitsut	86	37	48	-
Erniat iluanaarutillu	425	42	384	-
Tunisassiornermi eqqus- sinermilu akileraarutit	1.201	-	1.201	-
Isertitanit pigisanillu akileraarutit	5.036	3.278	1.758	-
Nuussinerit allat ingerlaavartut, katillugit	5.383	2.226	4.187	1.197
Aningaasaatinik nuussinerit allat	-	10	-	-

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/OFNREAL>

NUNA TAMAKKERLUGU NAATSORSUUTIT

Kalaallit Nunaata aningaasaqarnera nuna tamakkerlugu naatsorsuutini ersersinneqartarpoq. Nuna tamakkerlugu naatsorsuutini nassuiaatit immikkoortiterinerillu atorlugit Kalaallit Nunaata aningaasaqarnerani nuussisarnerpassuit malinnaaffigineqarsinnaapput.

BNP-ip ineriartornera

	2013	2014	2015	2016	2017*	2018*
	Akit ingerlaavartut					
BNP, mio. kr.-inngorlugit	15.080	15.951	16.814	18.224	18.664	19.270
Innuttaasumut ataatsimut ag- guaqatigiissillugu, 1.000 kr.	268	283	299	326	334	345
Ukiumut BNP-ip qaffariaataa	-0,2	5,8	5,4	8,4	2,4	3,2
	2010-mi akit, akusimasunit kisitat					
BNP, mio. kr.-inngorlugit	14.019	14.684	14.312	14.983	15.053	15.537
Innuttaasumut ataatsimut ag- guaqatigiissillugu, 1.000 kr.	249	261	254	268	270	278
Ukiumut BNP-ip qaffariaataa	-1,3	4,7	-2,5	4,7	0,5	3,2

* Kisitsisaagallartut

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/NNR10>

Ukiumoortumik nuna tamakkerlugu naatsorsuutit kisitsisaanni pingaarnerni inernerit pingaarnert Kalaallit Nunaata aningaasaqarneranut takussutissaapput. Pilersuinerup oqimaqa-tigiinnera tunisassiat ataatsimut nalingannik (BNP), avataanit pi-sianik kiisalu atuinermik inoqutigiit atuinerannik najoqqutaqar-tumik, pisortat atuinerannik, aalajangersimasumik tamakkiisu-millu aningaasaliinernik avammullu tunisinermik takussutissiiv-
voq.

Melody Adams - Visit Greenland

BNP

Nuna tamakkerlugu naatsorsuutit akit aalajangersima-sut (akusimasut nalingat) aamma akit ingerlaavartut malillugit naatsorsorneqartarput. Akit aalajangersima-sut malillugit nuna tamakkerlugu naatsorsuutit akit ine-riartornerannik sunnerneqarsinnaajunnaarlugit suliaap-put. Akit aalajangersimasut malillugit BNP-ip ineriartor-nera aningaasaqarnerup ineriartorneranik takutitsivoq.

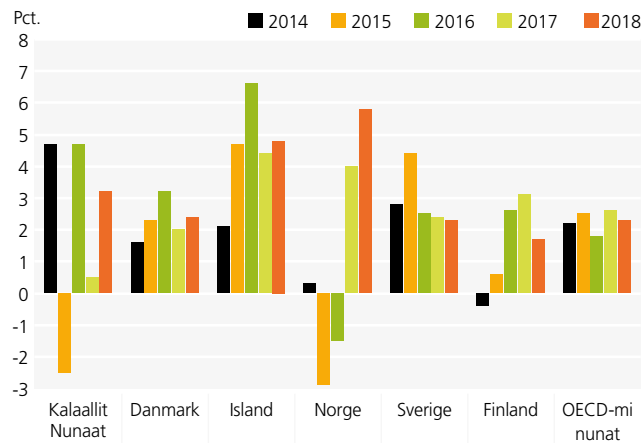
Tunisineq pisiumanerlu

	2013	2014	2015	2016	2017*	2018*
Akit ingerlaavartut, mio. kr.						
Tunisassiat ataatsimut nalingat	15.080	15.951	16.814	18.224	18.664	19.270
Nioqutissanik kiffartuusinernillu avataaniit pisiat	8.778	7.755	7.654	8.214	8.207	8.675
Pilersuineq	23.857	23.706	24.468	26.438	26.871	27.945
Inuinnaat atuinerat	6.418	6.652	6.677	6.828	6.879	6.978
Pisortat atuinerat	7.216	7.312	7.432	7.717	8.037	8.504
Tamakkiisumik aningaasaliinerit	4.538	3.605	4.040	4.464	4.322	4.595
Nioqutissanik kiffartuusinernillu avammut tunisat	5.685	6.137	6.319	7.429	7.634	7.868
Pisumaneq katillugu	23.857	23.706	24.468	26.438	26.871	27.945
Ukiumut BNP-ip ineriartornera						
Tunisassiat ataatsimut nalingat	-1,3	4,7	-2,5	4,7	0,5	3,2
Nioqutissanik kiffartuusinernillu avataaniit pisiat	-6,6	-11,5	1,7	11,0	-3,1	5,7
Pilersuineq	-3,4	-1,2	-1,1	6,7	-0,6	4,0
Inuinnaat atuinerat	-1,1	0,7	0,2	1,5	1,3	1,1
Pisortat atuinerat	4,1	-0,2	-0,6	1,8	2,3	1,8
Tamakkiisumik aningaasaliinerit	-20,7	-21,9	10,2	10,9	-0,7	12,3
Nioqutissanik kiffartuusinernillu avammut tunisat	2,4	11,8	-9,9	15,2	-5,4	4,2
Pisumaneq katillugu	-3,4	-1,2	-1,1	6,7	-0,6	4,0

* Kisitsisaagallartut

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/NRN11>

Kalaallit Nunaanni, Nunani Avannarlerni OECD-milu nunani BNP-ip ineriartornera

Najoqqutaq: OECD.org

Nuna tamakkerlugu naatsorsuutit nunat tamalaat akornanni malittarisassat najoqqutatalugit, nunanut allanut sanillionneqarsinnaasunngorlugit suliarineqartarput. Ataani titartakkani takutinneqarpoq Kalaallit Nunaata Nunallu Avannarliit allat aningaasaqarnikkut ineriartornerat.

KISITSISIT PINGAARNERIT

Nunap pissusaa

Sumiiffik	Nunarsuarmi qeqertat nunavissuarmut atanngitsut anner-saat, Amerikap Avannarliup nunavissuani Sikuiuitsup kiisalu Atlantikup Avannarliup akornanni Canadallu avannamut kangiani inissisimavoq. Kalaallit Nunaata avannarpassinner-saa, Oodaap qeqertaa, Qalasersuaq Avannarlermit 706 km-iinnarnik ungasitsigivoq. Nunap kujasinner-saa, Nunap Isua, nunarsuup allorniusaani sanimukartuni Norgemi illoqarfiup Osloq nalaani inissisimavoq
Nuna	Kalaallit Nunaat Atlantiku Avannarlermi, Amerikap Avannarliup Europallu akornanni inissisimavoq. Innuttaasut sinerissami illoqarfinni nunaqarfinnilu najugaqarput, innuttaasut pingajorarterutaasa missaat illoqarfiit pingaarnersaanni Nuummi najugaqarput
Nunap sumiissu-saanut uuttuutit	72 00 Avannamut, 40 00 Kimmud (Kalaallit Nunaata qiterpiaa)
Nunap atitussusaa	2.166.086 km ² (nunarsuarmi qeqertat annersaat – nunarsuarmi nunat anginersaasa 12-iat)
Nuna sersersuarmik qallersimangitsaq	410.449 km ²
Sineriak	44.087 km
Nunap annertussu-saanut uuttuutit	Avannaarpassinnerpaamit kujasinnerpaamut 2.670 km, Kangisinnerpaamit kippasinnerpaamut 1.050 km
Qaqqat portunersaat	Gunnbjørn Fjeld 3.700 m Kalaallit Nunaata Kangianiittoq
Nunap isikkua	Sersersuup manissup, ilaatigut portunersarasaartup nunap timaa qallersimavaa, sineriak qaqqartooq naggorluttoq ujarattoorlu minillugu. Sersersuaq 3 km angullugu issutigaaq nunarsuarmilu erngup tarajoqanngitsup 10 pct.-ia tassaniippoq
Silap pissusaa	Issuttumiit sikuneq ajortumut; ukiut issittut aasallu nillataartut. Aasami agguaqatigiissillugu kiassuseq 10° C qaangerneqarneq ajorpoq (qangaaniilli issittup silaannaannik nassuaatigineqartartoq malillugu)
Agguaqatigiissillugu kiassuseq, januaari	Nuuk -6,4° C, Kangerlussuaq -19,0° C, Ilulissat -12,9° C, Kulusuk -5,9° C (2019)
Agguaqatigiissillugu kiassuseq, juuli	Nuuk 8,1° C, Kangerlussuaq 12,2° C, Ilulissat 10,3° C, Kulusuk 7,4° C (2019)
Pinngortitap pissarititai	Zinki, aqerloq, ujarak saviminissalik, aamaruutissat, molybdæni, kuulti, platini, urani, kanngussak, nikkeli, saffiugassat qaqtigooortut, erngup nukinga immaqalu aamma uulia gassilu
Naasut	Naasut pukkitsut qaqqani qeriuannartullu masarsuini naasartut, issuatsiaat, orsuaasat, paarnaqutit, kigutaarnat kiisalu avaalaqiat

Uumasut	Aalisakkat, puisit, aarrit, arferit, nannut, terianniat, amaqqut, tutut, umimmaat, avinngat, ukallit timmissallu assigiinngit-sut 50-it angullugit. Kalaallit Nunaata kujataani uumasuutigi-neqartut ilaatigut tassaapput; savat, tutut nuijutsut, nersus-suit, hiistit, qimmit aamma kukkukuut. Avannaani Kangia-nilu qimuttut aalisarnermut piniarnermullu atorineqartarput
Nuna allanngutsaaliugaq	Tunup avannaarsua Kalaallit Nunaanni eqqissisimatitaasq 972.000 km ² missaanik annertussuseqarpoq
Piffinni nunat eqqis-simatitat nunarsu-amilu eriagisassatut kingornussarsiat	Qimusseriarsuaq 20.000 km ² missaanik annertussuseqartoq aamma Sarfartooq eqqissisimatitaapput. Ilulissat Kangerlua, Aasivissuit – Nipisat aamma Kujataa UNESCO-mi nunarsuarmi eriagisassatut kingornussarsianut ilaapput

Innuttaasut

Innuttaasut	56.081 (Jan. 2020)
Inoqortussuseq	Sermeqanngitsumi km ² -mut ataatsimut inuit 0,14-it (Jan. 2020)
Illoqarfiit pigaarner-saanni innuttaasut	Nuuk: 18.326 (Jan. 2020)
Illoqarfinni innuttaasut	48.985 (Jan. 2020)
Nunaqarfinni innuttaasut	6.879 (Jan. 2020)
Innuttaasut ineriartornerat	0,02 pct. (2020)
Toqusooqartarnera, katillugit	Innuttaasut 1.000-it akornanni 9,79-it toqusimapput (2019)
Nunasisartut nuuttartullu katillugit	-299 (2019)
Meeraaqqat toqusar-nerat, katillugit	Uumallutik uninngortut 1.000-it akornanni 6,1-it toqusimapput (2018)
Inuuneqortussuseq	Arnat 73,04, angutit 68,32 (2015/2019)
Meeqqiortarneq	Arnat 15-49-nik ukiullit 2,08-nik meerartaarsimapput (2019)
Kalaallinut taaguut	Taggit: Kalaaleq (kalaallit). Pissusilerissut: Kalaallisut
Inuiaassuseq	Kalaallit Nunaanni uninngorsimasut: 89,5 pct. Kalaallit Nunaata avataani uninngorsimasut: 10,5 pct. (jan. 2020)
Upperisaq	Innuttaasut amerlanerpaat evangilisk lutheriupput
Oqaatsit	Kalaallisut, danskit oqaasii

Naalakkersuisut

Naalakkersuinikkut aaqqissuussaaneq	Kunneqarqarfinni inatsisitigut tunngavilerneqarsimasumi tamat oqartussaaqataa nerat tunngavigalugu inatsisartoqarneq
Namminersornermi killiffik	Kunneqarqarfik Danmarkimut ilaavoq; 1979-imi Namminersornerullutik Oqartussaqalerneq, 2009-miillu Namminersorlutik Oqartussaqarneq
Illoqarfiit pingaarnersaat	Nuuk
Inuiattut ullorititaq	Juunip 21-at (ullortuneq)
Inatsiseqarneq	Danskitt naalagaaffianni inatsisilioriaaseq malillugu
Qinersinnaatitaaneq	18-inik ukioqalereersimasut; tamanut atuuttoq
EU-mut ilaasortaaneq	1973-imi januaarip aallaqqaataanit 1985-imi februaarip aallaqqaataanut
Naalagaaffiup qullersaa	Ataqqinartorsuaq Danmarkip Dronningia Margrethe II
Naalakkersuisut siulittaasuat:	Kim Kielsen (Siumut)
Inatsisiliortut	Inatsisartut (inatsisiliortut 31-nik ilaasortallit)
Eqqartuussiveqarneq	1. Eqqartuussisoqarfiit , 2. Nunatta Eqqartuussisuuneqarfia 3. Eqqartuussiviit Qullersaat
Erfalasorput	Seqineq (aappaluttoq) killingusaamit nuilersoq sersersuarlu (qaqortoq) erfalasup affaani qullermi, qalipaatiit paarlaallugit erfalasup affaanut allermut tarranissimasoq

Aningaasaqarneq

BNP	15.537 million kr. (kisitsisaagallartut 2018)
BNP-ip ineriartornera	2017-imit 2018-imut 3,2 pct. (kisitsisaagallartut)
Inoqutigiit ilanngaate-qanngitsumik isertitaat	1. decil 47.954 kr. 10. decil: 1.448.733 kr. agguaqatigiissillugulu inoqutigiit (tamakkiisumik) isertitaat: 482.951 kr. (2018)
Atuisunut akit allanngorneri pct.-inngorlugu	1,3 pct. (juuli 2018 - juuli 2019)
Sulisorineqarsinnaasut	Kalaallit Nunaanni najugaqavissut 27.231 -it, 18-65-inik ukiullit (qaammammumut agguaqatigiissillugit 2018)

Mads Pihl - Visit Greenland

Suliffissaaleqineq pct.-inngorlugu	Najugaqavissut 18-65-inik ukiullit agguaqatigiissillugu qaammammumut suliffissaaleqisut 5,8 pct. (2018)
Missingersuutit	Isertitat 12,8 milliard kr. Aningaasat atorineqartut 11,5 milliard kr. aningaasaliinerimi aningaasat atorineqartut 1,0 milliard kr.-it tassunga ilaapput (2018)
Suliffissuaqarneq	Aalisakkerineq (kinguppaat qalerallilu pingaarnertut tunisassiarialugit), eqqumiitsuliorneq, ammit, amutsiveeqqat, takornariaqarneq aatsitassarsiernerlu
Innaallagiamik atuineq	356 GWh (2018)
Nunalerinermi nioqquutit	Savat, nersussuit aamma tutut
Avammumut niuerneq	7.868 million kr. (2018)
Avammumut tunisat	Nerisassat atorutussallu aamma uumasut
Avammumut niuerneq - suleqatit:	Danmark, Portugal
Nioqquutissanik eqqussuineq:	8.675 million kr. (2018)
Nioqquutissat eqqussukkat	Maskiinat angallassinermullu atorut, nioqquutissat suliareriikkat, nerisassat, atorutussat uumasullu, petruuliumik nioqquutissiat
Nioqquutissanik eqqussuineq - suleqatit	EU (pingaartumik Danmark aamma Sverige)
Naalagaaffimmit tapiissutit	3.857,3 kr. (2019) aamma 3.911,3 kr. (2020) millionit Danmarkimut tapiissutit
Aningaasat atorineqartut	Danskitt koruunii (DKK)
Aningaasat nalingi	USD 100 = DKK 601,01, EUR 100 = DKK 745,13 (April 1, 2020)

Attaveqatigiinneq

Oqarasuaatinut attaviit:	8.064 (2018)
Oqarasuaatit angallattakkat:	62.599 (2018)
Sianernermi nunap ilisarnaataa:	299
Tv-kkut aallakaatitsiviit	Kalaallit Nunaata Radioa (nuna tamakkerlugu tv-kkut aallakaatitsivik) najugaqarfinnillu assigiinngitsuni tv-kkut aallakaatitsisarfiit
Avisit	Atuagagdliutit/Grønlandsposten (AG) aamma Sermitsiaq

Angallassineq assartuinerlu

Qimuttuitsut aqqutaat	0 km
Umiarsualiivit sissiukkallu	Umiarsualiivit, puttasut talittarfiillu 180-200-t
Mittarfiit	Mittarfiit 13-it, qulimiguulinnut mittarfiit 43-t

Najogqutat: CIA World Factbook, Mittarfeqarfiit, TELE Greenland aamma Naatsorsueqjissaartarfik

PK-Web - Select variable and values

bank.stat.gl/pxweb/en/Greenland/Greenland_BE_BE01_BE0120/BEXST3.PX/?nid=c8898e3b-ab83-4971-a2a1

English

Statbank Greenland

Greenland >> Population >> Population in Greenland >> January 1st >> Population in districts and municipalities January 1st 1977-2016 [BEEST3]

1 Choose table 2 Choose variable 3 Show table

Population in districts and municipalities January 1st 1977-2016 [BEEST3]

Select variable About table

Mark your selections and choose between table on screen and file format. Marking tips
For variables marked * you need to select at least one value

time *	district	residence	age	gender	place of birth
☒ ☐ ☐ ☐ ☐	☒ ☐ ☐ ☐ ☐	☒ ☐ ☐ ☐ ☐	☒ ☐ ☐ ☐ ☐	☒ ☐ ☐ ☐ ☐	☒ ☐ ☐ ☐ ☐
Total 40 Selected 0	Total 24 Selected 0	Total 6 Selected 0	Total 100 Selected 0	Total 2 Selected 0	Total 3 Selected 0
2016 2015 2014 2013 2012 2011	Total Kommune Kujalleq Kommuneqarfiq Sermersooq Qeqqata Kommunia Qaasuitsup Kommunia Outside municipalities	Total Town Settlement Station Farm Unknown	0 1 2 3 4 5	Men Women	Greenland Outside Greenland Unknown
Search	Search	Search	Search	Search	Search
☐ Beginning of row	☐ Beginning of row	☐ Beginning of row	☐ Beginning of row	☐ Beginning of row	☐ Beginning of row

Number of selected data cells are: 0 (maximum number allowed is 1,000,000)
Presentation on screen is limited to 1,000 rows and 50 columns

Table - Layout 1 Continue

- Inuussutissarsiornermi kisitsisit
- Pinerluttuliortarneq pillugu kisitsisit
- Ilinniartitaanermi kisitsisit
- Nukissiuuteqarneq pillugu kisitsisit
- Aalisarnermi piniarnermilu kisitsisit
- Nunanik allanik niueqateqarneq pillugu kisitsisit
- Kalaallit Danmarkimiittut pillugit kisitsisit
- Peqqinnissami kisitsisit
- Isertitat pillugit kisitsisit
- Suliffeqarnermi pissutsini kisitsisit
- Nuna tamakkerlugu naatsorsuutunut kisitsisit
- Innuttaasut pillugit kisitsisit
- Akit pillugit kisitsisit
- Pisortat aningaasaqarnerat pillugu kisitsisit
- Aningaasaqarnikkut pissutsinut kisitsisit
- Isumaginninnermut tunngasut kisitsisaat
- Tupa imigassarlu aalakoornartulik pillugit kisitsisit
- Takornariartitsineq pillugu kisitsisit

NUNARSUARMÍ QEERTAT ANNERSAAT

Kalaallit Nunaat nuna qaqqartuujuvoq 2.166.086 km²-isulli atitussuseqarluni nunarsuarmi qeertat annersaat. Nunap 81 pct.-ia sermimik qalligaavoq nunallu sinnera sikoqanngitsuuluni. Avannamukariartortilluni nillerneruleriartortarpoq, silaannaq panernerulerluni anoreqannginnerulerlunilu. Juulimi kiannerpaasarpoq februaarimilu kiisalu marsimi issinnerpaasarluni.

Ungasissutsit annerpaat

Avannarpassinnerpaamit Kujasinnerpaamut:

2.670 km

Kangisinnerpaamit kippasinnerpaamut:

1.050 km

Sineriak

44.087 km

Portussuseq qutsinnerpaag

Gunnbjørn Fjeld: 3.700 m

Lisa Germany
- Visit Greenland